

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,030 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.
NO. 211. — ŠTEV. 211. NEW YORK, MONDAY, SEPTEMBER 8, 1924. — PONDELJEK, 8. SEPTEMBRA 1924. VOLUME XXII. — LETNIK XXXII.

BOSTON JE BUČNO POZDRAVIL LETALCE

Neustrašeni ameriški avijatik, ki so se vrnili na ameriški kontinent ter zaključili s tem svoj epohalen polet krog sveta, so prileteli iz Casco Bay, Me., v manj kot dveh urah. — Na tisoče ljudi jih je navdušeno sprejelo, in oddan je bil predsedniški salut enoindvajsetih strelav.

Boston, Mass., 7. septembra. — Ameriški armadni letalci so dospeli v Bostonsko pristanišče včeraj ob dveh popoldne in sprejel jih je predsedniški salut eno in dvajsetih strelav. S tem so zaključili zadnji del svojega poleta preko morja.

Dospeli so po letu 135 milj v manj kot dveh urah iz Casco Bay, Me., kjer jih je gosta megla prisilila pristati na morje. Ko so dospeli v Boston so se spustili na vodo ter se zasidrali v bližini Noddle Island, kjer se nahaja armadni zračni pristan.

Čeprav je bila obal države Maine prva, katere so se dotaknili na svojem epohalnem poletu krog sveta, je bil prihod avijatikov v Boston resnični oficijelni povratak v Združene države. Ta povratak sta spremljala pomp in navdušenje, ki bo ostalo za vedno v spominu onih, ki so se udeležili sprejema.

Velikanske ovacije so predstavljale neprisljen izraz navdušenja vspricho uspeha neustrašenih letalcev. Ves Boston jim je nazdravljaval. Vse pristanišče je izpraznila monarška policija, in na tisoče ljudi je čakalo dolge ure, da dobe ugodno mesto.

Nikakega sprejema ni bilo v Casco zalivu, kjer je skupina domačinov z začudenjem sprejela avijatike, ki so bili prisiljeni ustaviti se, ker so izgubili pravo smer. Manj kot sto ljudi je bilo tam priča zgodovinskega dogodka, a v Bostonu je bilo vse drugače.

Megla se je razpršila. Po modrem nebu so plavali beli oblaki, in pristanišče se je kopalo v solčnem svitu. V tem ozračju je bil vpriporjen neke vrste vojaški karneval. Armada in mornarica sta igrali glavno vlogo.

Glasi se, da je bilo to prvokrat, ko je bil narodni salut eno in dvajsetih strelav, dovoljen le predsednikom ter vladarjem tujih dežel, oddan na čast mož nižjega čina. Nikdo pa se ni brigal v tem slučaju za predpise. Salut je oddala obrežna artilerija na izrecno povelje generala Brewsterja, ki je rekel, da se ne brigava v tem slučaju za predpise.

Ob poldevetih zvečer je bilo objavljeno, da ne bo mogče zamenjati pontone za kolesa v tako kratkem času, da bi mogli polete avijatikov v nedeljo zjutraj na Mitchell letalno polje v New Yorku. Vsled tega je bil triumfalni polet preložen na ponedeljek.

Pristali so na vodi ob bojah, ki so bile nalašč pripravljene zanje. Poročnik Smith je bil prvi, ki se je spustil na vodo. Nato je prišel Nelson s svojim mehanikom, poročnikom Hardingom. Tretji je bil poročnik Wade. Šest avijatikov iz treh aeroplanov se je nato izkrcalo, in na bregu so bili deležni oficijelnega sprejema.

Ko je stopil poročnik Smith na kopno, mu je ponudil zastopnik radijske kompanije sprejemni aparat. Smith ga je vzel ter zaklical vanj najprvo: "Hello, folks." Po trenutku razmišljanja pa je dostavil: "Mother, I am glad to be home".

Pojasnil je navzočim, da ve dobro, da posluša njegova mati, živeča v Los Angeles, radijska poročila glede sprejema. Navzoč je bil tudi brat poročnika Nelsona, ki je objel ter ves ginjen pozdravil svojega brata.

Navzoč je bil tudi angleški letalec, major McLaren, kojega aeroplan se je razbil ob sibirski obali, da čestita ameriskim tovarišem. Smith mu je stisnil roko ter vzkliknil: "Sorry, old man". McLaren pa je v trenutku odgovoril: "Well done".

Smith je le malo govoril, ker je sploh kratkobeseden. Povedal je skupini častnikov, da je bil najhujši del poleta iz Islandije v Greenlandijo, radi ledenih gora in goste megle, ki je skoro neprestano ležala na morju.

Najbolj smešen prizor pa se mu je nudit v Indokini, kjer so domačini v strahu bežali na vse strani, ko so zlagledali avijatike, brez dvoma v domnevanju, da so to velikanske roparske ptice.

OPERACIJE BANČNIH ROFARJEV NA ZAPADU.

Gregory, Mich., 7. septembra. Pet obojeh banditov je napadlo včeraj privatno banko Fred Howlita ter odneslo več kot 10.000 dolarjev v gotovini. V banki sta bila takrat le blagajnik in neki odjemalec. Banditi so oba zaprti v sobo ter se nato odpeljali s svojim avtomobilom.

Macon, Mo., 7. septembra. — Trije mladiči so napadli Farmers Bank v Laplata, Mo., ter odnesli tri tisoč dolarjev v gotovini. S seboj so odvedli blagajnika, da prepreči naglo zasledovanje. Ko so bili prišli daleč od mesta, so blagajnika izpustili.

PRVI SNEG.

Dunkirk, N. Y., 7. septembra. V bližini Cassadago jezera in Daytona je padel danes zjutraj sneg. To je bilo prvič v petindvajsetih letih, da je padel sneg v tej okolici meseca septembra.

KANCLER SEIPEL JE ODPOTOVAL V ŽENEVO.

Dunaj, Avstrija, 7. septembra. V Ženevo se je vrnil poseben finančni odbor, ki je preiskoval finančni položaj v Avstriji. Z odborniki je odpotoval tudi kancler Seipel, dasiravno so mu zdravniški odločno odsvetovali.

PRIHODNJI GOVERNER TEXASA

Politični preroki pravijo, da bo Mrs. Miriam Ferguson) prihodnji governor države Texas.

CALVIN COOLIDGE PROTI SOCIJALIZMU

Predsednik Coolidge je izjavil, da bi socijalistično gibanje oropale manjšine pravic in varstva, katero uživajo po postavi.

Baltimore, Md., 7. septembra. — Predsednik Coolidge je pozval ameriški narod v nagovoru ob priliki Lafayette dneva, naj zavzame odločno stališče proti "nameravanemu in smotrenemu naporu, da se uniči jamstva naše temeljne postave potom gibanja, kojega namen je omejit pravo sodbe naših domačih sodišč".

V svojem govoru ob priliki razkritja spomenika Lafayetteja je označil predsednik velikega Francoza "resničnim sinom svetovne prostosti".

— Vprašanje je, — je izjavil, — če naj Amerika dovoli, da se poniza v komunistično in socijalistično državo ali če hoče ostati ameriška. Oni, ki hočejo se nadalje uživati visoko stališče ameriškega državljanstva, se bodo upirali vsem poskusom, da se omeji njih prostosti potom omejitve polnomoči sodišč.

Glede najvišjega sodišča Združenih držav je rekel: — Če bi se uničilo avtoriteto najvišjega sodišča ter poverilo tozadevno polnomoč kongresu, bi bila brez varstva vsa manjšina, verska ali politična.

— Prišel je čas, ko se morajo zgneti Amerikanci trdno, odločno in brez kompromisa za ameriški ideal. Pretežni del našega naroda ima neomajno vero v svojo deželo. Prišel je čas, ko je treba to vero potrditi z dejanji. Za pravega Amerikanca je le eno mesto, katero more zavzeti.

AVSTRIJSKI KOVINARJI BODO ZAŠTRAJKALI.

Dunaj, Avstrija, 7. septembra. Unija avstrijskih kovinarjev, ki šteje nad stotisoč članov, je sklenila napovedati štrajk, ako tovarne ne zvišajo delavcem plače za petnajst odstotkov.

MLAD PODPREDSEDNIK PANAMSKE REPUBLIKE.

Panama, 7. septembra. — Narodna skupščina je včeraj imenovala podpredsednikom Panamske republike kongresnika Jimineza. On je brezdvoma najmlajši podpredsednik latinskih republik. Star je šele 35 let.

POSKUSNI POLET NOVEGA ZEPPELINA

ZR-3, novi Zeppelin, katerega so zgradili v Nemčiji za ameriško oboženo silo, se je izkazal na drugem poskusnem poletu do vršenim.

Friedrichshafen, Nemčija, 7. septembra. — ZR-3, velikanski Zeppelin, katerega so zgradili Zeppelinove naprave za armado Združenih držav, je vpriporil svoj drugi poskusni polet, ki se je popolnoma posrečil. Poleta so se udeležili ameriški častnikarski poročevalci kot prvi nevojaki potniki. Poskusni polet je šel preko Regensburga, Norimberka, Monakova ter nazaj.

Ko se je dvignil velikanski zrakoplov v zrak, je bilo navzočih štiritisoč ljudi, godbe so igrala na častna straža nemškega Reichswehrrja je prezentirala orožje. Na zrakoplovu so servirali luč, a ni kakih pijač, očitno da pripravijo posadko na razmere v Ameriki. Tudi kajenje je bilo "verboten".

Radijski sprejemni aparat je zabaval obiskovalce, ki so čuli po zdrav predsednika nemške zvezne države Wuerttemberg. Bazille Vsako posamezno besedo je bilo natatno slišati. V sredo bo vpriporil vodjivi zrakoplov šest in tri deset ur trajajoči polet preko severne Nemčije in Skandinavije kar bo predstavljalo zaključno potovanje preko Evrope, pred potom v Ameriko.

Od znotraj izgleda zrakoplov kot velikanska izlobljena kumara, izpremenjena na čudovit način v ladjo. Posadka pet in dvajsetih ljudi živi v majhnih šotorih, ki se nahajajo med žicami in oporami. Postelje so izvanredno lahke. V obehnici za častnike stoji miza, ki je izdobljena ter nudi prostora za šest ljudi. Sedeži so lepo tapetirani s španskim suknom.

Nemška posadka, kateri načeljuje Hugo Eckener, ravnatelj Zeppelinovih naprav, bo izročila zrakoplov ameriškim vojaškim oblastim. Trije Amerikanci, ki se bodo udeležili konečnega poleta, bodo kapitan George Washington Steel, poročnik Krauss in major Kennedy.

AVSTRIJSKI KANCLER SEIPEL BO ODSTOPI

Vse avstrijske stranke hočejo, da postane dr. Seipel predsednik avstrijske republike. Odklonjenje vojne krivde je izpodkopalo stališče nemškega kanclerja.

Berlin, Nemčija, 7. septembra. Z Dunaja poročajo, da razpravljajo tam v političnih krogih o izpremembi vladnih oseb. Sedaj poslušajo avstrijski kancler dr. Seipel, ki je tako uspešno vodil državne posle, je postal sit svojega poslovanja ter dal izraza svoj želji, da odstopi.

Nadalje se glasi, da je kancler dr. Seipel priporočil svojim naslednikom deželnega glavarja iz Predalške dr. Enderja.

Stranke, ki podpirajo sedanje kanclerja v avstrijskem parlamentu, bi skrajno nerade videli, da bi zapustil dr. Seipel svoj odgovorni urod ter si na vse načine prizadevajo, da bi igral še naprej vodilno vlogo v politiki avstrijske republike. Za slučaj, da bi postala kanclerska kriza akutna, nameravajo ponuditi te stranke dr. Seiplu mesto predsednika republike. Na ta način hočejo odplačati dolg hvaležnosti za vse zasluge, katere si je stekel dr. Seipel pri rekostrukciji avstrijskih financ ter celega notranjega položaja dežele.

London, Anglija, 7. septembra. Reuterjev poročevalec v Ženevi poroča, da je na prošnjo francoske vlade nemški kancler Marx opustil proglašenje proklamacije, ki naj bi izjavljala, da je izključno le Nemčija in z njo zvezane sile kriva izbruh svetovne vojne.

Ministrski predsedniki MacDonald, Herriot in Theunis so včeraj popoldne naročili svojim poslanikom, naj obvestijo Marxa, da bi se Nemčija izpostavila velikemu riziku, če bi spravila na površje vprašanje vojne krivde ravno sedaj, ko se bliža čas končnega pojasnitve ter izčiščenja vsega evropskega položaja.

Francoski ministrski predsednik je nadalje naročil francoskemu poslaniku v Berlinu, da temelji versailska mirovna pogodba na krivdi Nemčije in da bi bilo obžalovanja vredno, če bi Nemčija novo otvorila to vprašanje ter povzročila s tem splošno debato v vseh važnih svetovnih listih.

SMRDLJIVA BOMBA ZA POLJSKEGA MINISTRKEGA PREDSEDNIKA.

Varšava, Poljska, 7. septembra. Pri otvorjenju velesojma, ki se je vršilo včeraj, je neki neznanec vrzel smrdljivo bombo v voz, v katerem se je vozil poljski ministrski predsednik.

Policija je dognala, da ni bil to nikak atentat in da je bila bomba le nevarna smrdljiva bomba, vsebujoča razne pline. Enega moža so aretirali, dva nadaljna sta pa pobegnula.

MORILEC JE BIL HIPNOTIZIRAN.

Pariz, Francija, 7. septembra. Policija je aretirala danes Italijana Miguela Mattiolija, ki je obdolžen, da je hipnotiziral svojega prijatelja Seettija ter mu v hipnotični narič, naj ustrelj nekega njegovega sovražnika.

Seetti je naročilo točno izpolnil. Ko so ga aretirali, je spal, in ko se je prebudil ni vedel ničesar povedati.

DOGOVOR GLEDE MEDSEBOJNEGA DELA

Narodi Evrope bodo skušali januarja meseca prihodnjega leta skleniti dogovor glede arbitracije. — Nemčija naj postane polnovreden član konference. — Glasi, da je sodelovanje Združenih držav zagotovljeno. — Tozadevni sestanek se bo najbrž vršil v Ženevi. — Objavljenje nemške poslanice preprečeno.

Poroča Arno Dasch-Fleuret.

Ženeva, Švica, 7. septembra. — Če se bodo izpolnile želje ministrskih predsednikov MacDonald in Herriot, bo sklicala Liga narodov še pred koncem sedanje zasedanja mednarodno razoroževalno in arbitracijsko konferenco, katere naj bi se udeležile tudi Združene države.

Nemčija bo medtem ali že član Lige ali pa naprosila za vstop v Ligo, soglasno z željami liberalnih ministrskih predsednikov ter se bo udeležila mednarodne konference, ki se bo vršila januarja meseca, če bodo izvedeni sedanji načrti.

MacDonald in Herriot sta posvetila svoj zadnji dan v Ženevi dvema namenoma. Nobenega javnega izraza niso našli napori obeh, da je zbornica soglasno sprejela tozadevno resolucijo in da se je začelo z večjo agitacijo pod površino.

Zanimanje, ki je bilo vzbujeno na zborovanju Lige narodov, kaže jasno, kako važnost pripisuje ministrski predsednik MacDonald poskusu, da se spravi Nemčijo v Ligo narodov. Med Herriotom ter neoficijelnimi zastopniki Nemčije so se vršila že številna važna pogajanja v tem oziru in to pomenja zelo značilne razvoje. General von Schoenaich in drugi liberalni voditelji Nemčije, ki so bili poslani v Ženevo, da opazujejo razvoj, so obvestili kanclerja Marxa, naj ne dvigne vprašanja vojne krivde kot je nameraval storiti v poslanici, ki naj bi bila objavljena v ponedeljek.

"Jaz sem pripravljen glasovati, da vstopi Nemčija takoj v Ligo narodov," je rekel ministrski predsednik Herriot nemškimi častnikom pred svojim odpotovanjem, — "a Nemčija mora pokazati istega duha sprave. Če bi poslal kancler Marx v ponedeljek poslanico, v kateri bi dvignil vprašanje vojne krivde, bi onemogočil vse tozadevne prilike. Nemška demokracija si lahko vzame za vzgled francosko razoroženje po letu 1870 ter se popolnoma odloči od preteklosti.

"Izvedel sem, da sta se Herriot in MacDonald dogovorila, da bosta skušala na vsak način preprečiti objavljenje nemške poslanice v kateri je hotel nemški kancler Marx dvigniti vprašanje vojne krivde."

Nemški sprejem odgovornosti za vojno, katero je sedaj odklonila nemška vlada, je protokoliran v prvem paragrafu dela VIII versailske mirovne pogodbe, ki se tiče reparacij. V tem paragrafu se glasi:

"Zavezniške in žnjimi združene vlade proglašajo in Nemčija sprejema odgovornost Nemčije in njenih zaveznikov za vso škodo, katero so imele zavezniške vlade in posamezni državljani vsled vojne, ki jim je bila vsiljena vsled agresivnosti Nemčije in njenih zaveznikov."

Proti tej klavzuli je protestiral grof Brockdorff, ki ni hotel podpisati mirovne pogodbe in pozneje tudi Herman Mueller, ki je podpisal pogodbo, a takoj nato izjavil, da ne vsebuje klavzula resnice. Klavzule so od tedaj naprej zavračali vsi nemški voditelji.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:
1000 Din. — \$13.90 2000 Din. — \$27.60 5000 Din. — \$68.50
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.
Računilja na zadnje pošte in izplačjuje "Tehtni izkazni navedi".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:
200 lir \$ 9.90 500 lir \$23.75
300 lir \$14.55 1000 lir \$46.50
Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.
Računilja na zadnje pošte in izplačjuje Jadranska Banka v Trstu, Opotiji in Zadru.
Za polijlatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben dopust.
Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natatne cene vneprij, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.
POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—
Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.
Denar nam je poslali najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.
FRANK HAKSER STATE BANK
23 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Tel. Cortlandt 4897.

"GLAS NARODA"

SLOVENSKE RAJLY

Owned and Published by
News Publishing Company
(A Corporation)FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En leto leta volja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanada	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za leto leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni deli in praznikov.

Dopis, brez podpisa in osebnosti se ne priključuje. Denar naj se blagoviti po
bljati po Money Order. Pri sprejemih krajnjih naročnikov, prosimo, da se naz
tudi prejeli bivalne nazna ni, da hitreje najdemo naslovnik.**"GLAS NARODA"**

22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2574

KATOLIŠKI SHODI

Po vseh večjih slovenskih naselbinah so se zadnje mesece vršili katoliški shodi, kojih navidezni namen je bil utrditi rojake v katoliški veri, njihova resnična naloga pa: pridobiti Kranjsko Slovenski Katoliški Jednoti kolikor mogoče več članov in zvečati število naročnikov takozvanih katoliških listov.

Vsakdo, ki se je shoda udeležil, ve, da ni bil ona shodih ničesar katoliškega z edino mogočo izjemo ovrtnikov in tonzuro, ki so jih nosili nekateri sklicatelji.

Govorniki so bruhali srd in jezo na vse, ki nočejo trobiti v njihov rog, oblivali svoje konkurente z golidami gnojnice ter napovedovali splošen bojkot vsemu, kar se ne vrši z njihovim izrecnim dovoljenjem in pod njihovo laži-pobožno patronanco.

Katoliške shode s vprizarjali s povorkami in svečarnostmi.

In kar so jih privabili k sebi, jih niso z obljubljen božjo besedo, pač pa z muziko in parado.

Mladina je v vseh slučajih nestrpno čakala, kdaj se bo pričel ples. Obetali so, da bo shod predvsem narodnega značaja ter da ima namen pokazati tujerodec na šilo in moč.

Vabili so posameznike in društva.

Dosti društev, predvsem društev Jugoslovanske Katoliške Jednote, jim je sedlo na lim.

Toda Bog ve, kako je bilo pri srečanju članom Jugoslovanske Katoliške Jednote, ko so morali v zahvalo za udeležbo in štafažo poslušati navidezno prepričevalne dokaze, da v slovenski Ameriki edino Kranjsko Katoliška Jednota nekaj velja, da so vse druge od muh, ker garantirajo člani samo na tem svetu podporo, dočim se ne brigajo za njegovo izveličanje po smrti.

Katergakoli katoliškega shoda so se udeležili člani Jugoslovanske Katoliške Jednote, povsod so slišali zasramovanja in žaljivke.

Pršli so v dobri veri, da bodo dobri stvari pripomogli, pa niso bili deležni ničesar drugega kot velikega razočaranja.

Prireditelji so vse tako priredili, kot da ima edino Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota patent na vero, oziroma, da rojak, ki ni član te Jednote ne more biti veren katoličan.

Poglaviten toda spretno prikrit namen katoliških shodov je bil pa, agitirati za razna podjetja, ki jih lastuje Koverta s svojo žlahto vred po Ameriki.

Vsa ta ogromna reklama, ki bi sicer veljala tisočake in stiočake, se je vršila deloma na račun članstva Kranjsko Slovenske Katoliške Jednote.

Res, da je Jednota profitirala za nekaj članov, glavni dobiček je pa spravil Koverta.

Ker ni mogel z brezplačnimi rožnimivenci, mašinami bukvicami, pildki in odpustki loviti naročnikov, se je predrzno poslužil močnejšega orožja — Katoliške Jednote.

Člani in drugi rojaki so prezrli ta njegov končni cilj, ter so prišli v večjem ali manjšem številu na katoliške shode.

Pretežni večini so se takoj odprle oči.

Onim, ki pa še dosedaj ne vedo, kaj je bil pravzaprav namen katoliških shodov, naj služijo te vrstice v pojasnilo.

Že zopet ropotajo z orožjem.

Za "Glas Naroda" napisal Ig. M., Hoboken, N. J.

Vsak ljubitelj miru, bi moral potestirati proti takoinovnemu dnevu obrambe, s katerim se bavi naš vojni departament. Kajti to ni nič drugega kot nakana, da se ukuje narod v veri-ge militarizma. Evropa pred svetovo vojno, se je posluževala prav takih metod, ki so bil navidezno mirne in nedolžne, a so imele namen gojiti militaristični duh ter objavljati bojne misli, ki so konečno dovedle do katastrofe leta 1914.

V Nemčiji so leta in leta pred izbruhom svetovne vojne slavili zmago nad Francozi l. 1870—71.

Francija je vsako leto praznovala dan v spomin na zalujoč Strassburg in s tem oživljala ideje militarizma in vzpodbujala hrepenenje po izgubljenih provincah.

Naši trdo kuhani militaristi na zivajo vsakogar, kdor se ne stri nja z njim, pacifista.

Toda naj bo povedano resnici na ljubo, da je vsakdo lahko pomen, če se kljuje tako, kajti on tudi je. Gotovo je treba več poguma nasprotovati militarizmu, kot pa slepo slediti reakcionarnim listom.

Ameriška Liga ali Heere Ame-

riške Revolucije in druge organizacije, ki se postavljajo s sto procentnim amerikanizmom, vihrajo z bojno zastavo in kriče za vojno. Pad krinko patriotizma, manifestirajo in izpreizkušajo svojo moč v organiziranih masah. Vsaka krinka jim je dobra.

Samo malo se ozirimo nazaj za par let.

Ni bilo treba ubiti nikogar, samo par resničnih in pametnih besed je bilo dosti, da si prišel za leta v ječo, ako ne v smrt. A oni, ki so ubijali, so bili nagrajeni z bogastvom.

Dejansko je ubijal vojak, a on je bil samo stroj militarizma, kot je puška stroj vojaka. Torej je bil odgovoren za umor militarizem, ker je naredil iz človeka, ki je bil ustvarjen, da dela in pomaga v dobrobit človeštva, sužnja, od militarizma odvisen stroj, ki se mu je slepo pokoril.

Kdor je bil pacifist, je bil vržen v ječo. Postal je predmet zaničevanja, zasramovanja, ničvredno bitje, zato, ker je govoril resnico, zato, ker je povedal, da ni prav, ako pošiljajo ljudi na morišče, pa magari če so mu pobili do zadnjega sina. Pacifist ni smel reči: Mi nismo napadeni od nobenega naroda.

Obrambni dan je samo en korak več k splošni militaristični organizaciji. Ta organizacija bo avtomatično naredila iz svobodnega naroda, narod sužnje v mirnem času in hrano za topove v slučaju kakakega konflikta.

Stran militarizma še ni bila nikdar dobra, a posebno v zadnji generaciji se je pokazala gnio in pogubonosno.

Misel miru pridobiva pristašev, a računati moramo še z močnim sovražnikom, kajti iznebiti se, skušamo nekaj zelo težkega.

[Iz Jugoslavije.**Ameriška pomoč naši deci.**

Ameriški Rdeči križ je sklenil, da bo tudi letos poklonil jugoslov. pomladku Rdečega križa lepo podporo v znesku 1800 dolarjev, kar znaša v jugoslovanski valuti preko 170 tisoč dinarjev.

Frančiskanski pater pobegnil s svojo ljubico.

Zagrebski "Hrvat" poroča: Iz samostana očetov frančiskanov v Požegi je pobegnil mlad pater Stipa Pinterić, doma iz Iloka. Isto noč je iz Požge izginilo mlado dekle iz meščanske obitelji. Ker sta imenovana dva istočasno tajnstveno izginila iz Požge, se sumi, da sta bila v ljubavih odnosih in da sta skupno pobegnili. Odrešeno je bilo zasledovanje po ubeglecih, toda do sedaj brez uspeha. Zapustila nista nobenega pisma, amo pater Stipa je pustil v svoji elici meniško kuto.

Avanture Stevana Mišelića.

Belgijski policiji je padel v roke tip prefriganega zločinca in mednarodnega pustolovca v osebi Srba Stevana Mišelića, rojenega v Heregovini. Stevo, ki je bil aretiran pred neko kavarno v Bruslju, kjer je hotel pri belem dnevu odpeljati lastnico, se je na policije egitimiral kot Etienne Micheline. Po dolgem zasliševanju pa je poročal svojo pravo ime in priznal celo vrsto zločinov in pustolovčin. Za časa evakuacije je nekoč vlnil v mestu Sikloš v neko hišo in v družbi s tovariši poklal celo družino, nakar so z bogatim pleom pobegnili. Stevan je priznal, da je sam zaklal ženo in 2 otroka. Bruseljska policija se je obrnila nato na beograjsko policijo, da odli tozadevno preiskavo. Stevo je priznal še druge svoje avanture. Po storjenem krvavem zločinu je pobegnil v Milano. V Milanu je ujanil ženo nekega kapetana in je pobegnil z njo, spustec se skozi okno po vrvi iz tretjega nadstropja. Na cesti ga je čakal tovariš z avtomobilom. Nato je izginil iz Milana. Kasneje se je pojavil Stevo v Pizi. Nekega lepega dne je skočil s pomočjo padala s stolpa največje cerkve. Še isti dan se je zaljubil v neko devotko in pobegnil z njo. Nato je krenil v Francijo. Bil je v Marsellu in Lyonu. Tam se je zaljubil v blaginčarko "kavarne "Riche". Poskušal je na vse načine, da si jo pridobi, kar mu ni uspelo. Nekega dne pa je povzročil pravcato senzacijo. Da bi pokazal blaginčarki, da je za res junak, je ustavil pred kavarno zvoščka, ki je bil v divjem diru. Sedaj se je blaginčarka zaljubila vanj. Iz Lyona je odšel Stevo v Pariz in od tam v Liege ter nazadnje v Bruselj. Policija je pustolovnega Don Juana zaprla.

Zagrebski peki pod obtožbo.

Kakor javljajo zagrebski listi, se je pričelo zasliševanje onih zagrebskih pekov in kolačnikov, ki so kljub izrecni prepovedi zvišali cene kruha in drugemu pečivu. Do sedaj je policija prejela nad 90 prijav proti pekom. Te dni jih je bilo zaslišanih 40. Vsi se branijo s tem, da so cene moki narasle in da somorali vsled tega zvišati cene kruha. Ta obramba pa ne drži, ker je cena moki že čez par dni zopet padla, dočim peki še nadalje vztrajajo pri zvišanju cenah. Nasprotno pa so beograjski peki takoj zopet znižali cene kruha, čim so padle cene moki. Policija je po zaslišanju ovadila peke sodišču za pobijanje dajinje.

Usoda vaškega kina.

V Čepinu pri Osijeku je tolpa, obstoječa iz 20 vaščanov, oboroženih s puškami, sekirami in vilami, demolirala tamkajšnji kino. Razbila je stole in streljala v dvorani. Razen gostilničarja k sreči ni bil nikdo ranjen. Nahujskani vaščani so razrušili kino-gledališče, ker so se čutili razžaljene po vsebini neke kino-predstave.

V Dalmaciji razsaja malarija.

Kakor javljajo iz Šibenika, prihajajo v tamkajšnje bolnice skoraj vsak dan orožniki in nameščenci finančne kontrole, težko okuženi po tropični malariji, ki neusmiljeno razsaja v severnem delu Dalmacije. Bilo je že več smrtnih slučajev. Bolne so cele družine. Istotake razmere vladajo v skradinski okolici, v Benkovcu in na otoku Ugljanu. Najhujša pa je na Pagu. Malarični zavod v Trogiru ima široko polje za delovanje.

Umorjen in oropan seljak.

Na poti iz Osijeka v Kupasin je bil umorjen in oropan seljak Luka Molnar. Morilec so na sledu.

Zaradi psa ustrelil prijatelja.

Dva prijatelja, Verić in Golik, sta sedela te dni v neki gostilni na Sušaku. Imela sta pri sebi vsak svojega psa. Živali pa nista bili prijateljsko razpoloženi; začeli sta se grizti in nastala je med njima

divja borba. Verićev pes je bil močnejši, in ko je Golik videl, da je njegov pes že nevarno ogrozen, je prosil prijatelja, naj zadrži svojega psa, česar pa ta ni hotel storiti. To je Golika tako razdražilo, da je potegnil revolver in ustrelil prijatelja v glavo. Verić se je mrtve zgrudil na tla. Golik je bil aretira in izročen sodišču.

Tragičen slučaj.

Na Sušaku je uradnik Milan Sabljic z lovsko puško po nesreči ustrelil svoj 17letno nečakinjo Blanko Budner. Devotika je bila takoj mrtva. Sabljica so aretirali.

Nepredvidnost je plačal z življenjem.

Tomo Perić iz Vinice je prišel te dni po opravkih v Varaždin, kjer se je popoldne sestal s svojo sorodnico Liziko Šarman in njeno prijateljico Štefko Kontak. Obiskali so tudi neko gostilno. V razgovoru je Perić pokazal dekleto ma svojo browning-pištolu. Vzel je iz nje naboje ter jo dol dekletom, češ da je sedaj prazna. Kontakova je vzela pištolo ter namerila na Perića. Kropla, ki je bila po nepredvidosti še ostala v browningu, je zadela Perića v prsa. Skočil je po koncu in kričnil: "Ja sam gotov!" Kri mu je udarila skozi nos in usta; stresel se je in ostal na mestu mrtve. Tomo Perić je bil mlad človek, ki se je nedavno vrnil od vojakov.

Zagrebski peki pod obtožbo.

Kakor javljajo zagrebski listi, se je pričelo zasliševanje onih zagrebskih pekov in kolačnikov, ki so kljub izrecni prepovedi zvišali cene kruha in drugemu pečivu. Do sedaj je policija prejela nad 90 prijav proti pekom. Te dni jih je bilo zaslišanih 40. Vsi se branijo s tem, da so cene moki narasle in da somorali vsled tega zvišati cene kruha. Ta obramba pa ne drži, ker je cena moki že čez par dni zopet padla, dočim peki še nadalje vztrajajo pri zvišanju cenah. Nasprotno pa so beograjski peki takoj zopet znižali cene kruha, čim so padle cene moki. Policija je po zaslišanju ovadila peke sodišču za pobijanje dajinje.

Usoda vaškega kina.

V Čepinu pri Osijeku je tolpa, obstoječa iz 20 vaščanov, oboroženih s puškami, sekirami in vilami, demolirala tamkajšnji kino. Razbila je stole in streljala v dvorani. Razen gostilničarja k sreči ni bil nikdo ranjen. Nahujskani vaščani so razrušili kino-gledališče, ker so se čutili razžaljene po vsebini neke kino-predstave.

V Dalmaciji razsaja malarija.

Kakor javljajo iz Šibenika, prihajajo v tamkajšnje bolnice skoraj vsak dan orožniki in nameščenci finančne kontrole, težko okuženi po tropični malariji, ki neusmiljeno razsaja v severnem delu Dalmacije. Bilo je že več smrtnih slučajev. Bolne so cele družine. Istotake razmere vladajo v skradinski okolici, v Benkovcu in na otoku Ugljanu. Najhujša pa je na Pagu. Malarični zavod v Trogiru ima široko polje za delovanje.

Peter Zgaga

Čital sem učeno razpravo o skrbi in previdnosti matere narave. Dokazano dejstvo je namreč, da narava ni vsakogar obdarila z istimi prednostmi in vrlinami.

Dosti je na svetu revežev, ki so od rojstva slepi. Toda čudo, vsi slepci imajo izborni razvit sluh in tip.

Sluh in tip jim je v gotovih ozirih nadomeščata vid.

Ljudje, ki že leta in leta ne morejo rabiti svojih nog, imajo medvedjo moč v rokah.

Na ta način se vse pomanjkljivosti deloma nadomeščajo.

Pa se nebroj drugih slučajev bi se dalo navesti. Ne tako pomembnih pa vseeno zanimivih.

Kovrti se na primer nos podaljša, kadar se mu skrajšna duševna zmoglost, ki je za stvaren odgovor potrebna.

V južni državi Louisiani so sprejeli novo postavbo, ki določa, da naj vsak, ki je obsojen v do smrtne ječe, sedi samo petnajst let.

Kmažu bomo prišli tako daleč, da bo rabelj tistega, ki je obsojen na smrt na vešalih, samo lepo po licu pogladil.

Jugoslavijo zastopa na ženevski konferenci Lige narodov minister Marinković.

Sedaj je pa res že skrajni čas, da dobi Jugoslavija tudi v Belgradu kakega zastopnika, ki jo bo res verno in dobro zastopal.

Statistika je dokazala, da uporabljajo Amerikanci veliko več žveplen kot pa katerikoli drugi narod na svetu.

To je umevno, kajti vedno jim je treba nanovo prizgati ugašujočo bakljo svobode.

Po Ameriki krožijo ponarejeni dvajsetdolarski bankovci.

S takim bankovcem pride človek, če je navaden delavec, lahko v veliko zadrego.

Sedaj pred volitvami so vsi delodajalci in kapitalisti veliki in navdušeni prijatelji delavcev.

Vsakemu, brez izjeme, je pri srečnem dobrobit navadnega delavca.

In ker krožijo ponarejeni dvajsetdolarski bankovci po deželi in preti delavcu, ki bi ga dobil, velik trubl, bodo brez dvoma kapitalisti plačevali svojim uslužbenecem vsaj do volitev plače v stodolarskih bankovcih.

V volilni kampanji lahko vsak norec več odgovori kot so kdaj vprašali vsi učenjaki vsega sveta.

V stari Turčiji so bile čudne navade. Ženske so hodile zakrite, in noben moški ni smel videti njihovih obrazov.

Mladenec je snubil mladenko, pa je ni poznal, dokler se ni poročil z njo.

V modernih državah in v sedanjem modernem svetu je isto.

Čeravno hodijo odkritih obrazov, jo človek šele po poroki spozna.

Belo Hišo v Washingtonu bodo popravili.

Za koga jo bodo popravili, se bo izvedelo šele dne 4. novembra.

Angleški princ, ki se mudi v New Yorku, gre vsako jutro šele ob petih spat.

Potem spi do treh ali štirih popoldne.

Nazadnje je vseeno dobro, da ima v Angliji glavno besedo MacDonald.

Iz Armenije poročajo, da prodajajo tam dvajset let star konjaka po en dolar steklenico.

Ravnatelj največje destilerije v Erivanu je rekel: Izdelovanje konjaka je takorekoč molzna krava Armenije.

Dosedaj je vsakdo mislil, da ima od pijače edino suha Amerika dobiček.

Jugoslovanska

Ustanovljena l. 1898

Katoli. Jednota

Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 543 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 E. 22nd Street, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačnih smrtin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave, East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant Street at Sixth Ave, Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4522 Washington Street, Denver, Colo.

Parolni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 5217 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Združevalni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Road, N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 352 Park Street, Milwaukee, Wis.
JOSIP STEHLER, Pine Bluffs, Wyo.
ANTON CELAR, 538 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošila na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniške sprejemale naj se pošila na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovonom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Novice iz Slovenije.**Zagoneten samomor 13letnega dečka.**

V Novi vasi pri Mariboru se je pri domačnem hlevu obesil 13letni sin peka in posestnika Lednika, Bogomir Ledinek, učence mariborske meščanske šole, vzor pridnosti in dobrega šolskega napredka. Nesrečnemu mladeniču je pogosto rojila po glavi misel in zagonetna radovednost, kako neki je človeku, če se obesi. To svojo misel je večkrat izrazil. Ker se ni pripetilo ničesar, kar bi dalo sklepati na vznemirjenje mlade duše, je ta slučaj za vse tamošnje prebivalstvo prava dušeslovna uganika.

Redka lovska sreča.

Iz Jurklostra poročajo: Dne 11. avgusta je ustrelil Jože Senica, posestnik in zapriseženi grajski lovec, mrjasec, težkega 165 kilogramov. Dolg je bil 170 cm in 90 cm visok. Mrjasec je najbrž prišel iz hrvatskih gozdov in so ga opazovali že nad leto dni.

Smrtna nesreča vsled nepredvidnosti.

V nedeljo 17. avgusta se je 36-letni tovarniški delavec Ivan Bree sezval na okno svojega stanovanja na Savi pri Markežu. Nenadoma je zgubil ravnotežje in padel na cesto. Pri padcu si je zlomil tilnik in obeljal mrtve. Prepeljali so ga takoj v mrtvašnico.

Lopovi na delu.

Iz Zagradca poročajo: V noči od 15. na 16. avgusta se je izvršila pri krojaču Bernardu Terlepu na samotnem griču, oddaljenem od Zagradca deset minut, zverinska tatvina. Terlep je prenočeval nad malo hišico v podstrežju na senu. Ko je čul neke stopinje okrog hiše, je vprašal, kdo hodi tu. Nato sta stopila dva moška, mu posvetila z električno svetilko, nastavila samokrese ter zahtevala denar. Odšel je z njima v sobo ter jima izročil ves denar v znesku

12.000 K. Nato sta ga odvedla nazaj ter ga do golega slekla, zvezala mu roke in noge ter zamašila usta, nakar sta odšla v sobo in pokradla več oblek, mnogo blaga, starega srebrnega denarja v vrednosti tudi do 12.000 K, živila ter drugo v skupni vrednosti do 60 tisoč kron. Terlep si je s težavo odstranil obvezo od ust in pričel kričati. Zjutraj so ga slišali na polje prihajajoči ljudje ter ga rešili gotove smrti, ker je visel na lestvi privezan. Orožniki so bili takoj na licu mesta, toda za zločince ni še nobenega sledu.

Velikansko škodo

delajo divji prašiči v občini Zabukovju-Planini. Dne 12. avgusta pa je imel lovec Jožef Senica posebno srečo. Stirinajši noči je hodil čakat divjega prašiča. Omenjenega dne so mu pa prišli kar trije. Dva mu nista prišla na strel; tretji, ki je bil največji in težak 165 kg, mu je prišel na 20 korakov in tresk po njem, nakar se je zvalil težko ranjen. Še en milostni strel in ni ga bilo več med živimi.

Muzikalni tat.

Neznan tat je ukradel pri posestniku Namestniku v Jelovcu 2 klarineta, vredna 700 Din, lasti hlapcev Zanška in Sršena.

Iz gorečega letala sta skočila.

Nad otokom Sepel se je vnelo letalo madžarsko-rumunske zrakovne družbe in je padlo na zemljo. Ko je pričel goriti stroj, sta se pilot in njegova spremljevalka vrgla iz gorečega aeroplana v vodo in sta ostala nepoškodovana.

Smrtna nesreča.

Zagonetno, toda resnično.

Čuden slučaj.

Nekega dne oktobra meseca, pred več leti, so našli enajst let staro Annie Frank v gozdu pri Fernsdale v Westchester okraju umorjeno. Črepinja deklice je bila razbita s kladvom ali krepeljem. Sum se je takoj obrnil na nekega starega črnca, Joe Washingtona, ki je bil samotar. Okrajni pravdnik pa je gojil dvome glede krivde aretiranege ter dal svojim detektivom naročilo, naj uvedejo neodvisna raziskavanja. Anton Amberg, velikanski Fince, ki je bil zaposlen kot vrtnar na posestvu nekega bankirja v Fernsdale, je prišel na sum, a detektivom se ni posrečilo najti dokaze proti njemu. Nekega dne pa je zapustil Amberg službo ter se odpeljal v New York, kjer je imel navado obedovati v neki nemški restavraciji na istočni strani, v kateri so se shajali takrat številni nemški Rusi.

Mlad nemški detektiv, po imenu Anton Kassel, je dobil naročilo, naj si pridobi zaupanje Amberg in posrečilo se mu je skleniti prijateljstvo z osumljenim v toliki meri, da sta končno skupaj stanovala. Pripovedoval mu je, da pričakuje veliko denarno pošiljatev iz Nemčije, a ga ni mogel napotiti, da bi se izdal, čeprav je dosti momentov govorilo za krivdo vrtnarja. Nič drugega ni preostalo kot nadaljevati s prijateljstvom ter čakati na boljše uspehe.

V upanju, da dožene stvari do viski, je napisal okrajni pravdnik neki ruski list, da je priobčil poročilo, soglasno s katerim je našla policija krvavo kladivo in na njem odtis paleca in da išče okrajni pravdnik Antona Amberg, ker ga hoče zaslišati v tej zadevi. Kassel je znal stvari urediti tako, da je Amberg prečital dotično poročilo. Vrtnar je postal zelo razburjen, ni mogel nič jesti ter je začel celo noč brez spanja, dočim ga je Kassel opazoval ter se delal kot da spi.

Naslednjega dne je sklenil Amberg zapustiti New York in Kassel se je odpeljal z njim v New Haven, Conn., kjer sta najela sobo.

Okrajni pravdnik se ni mogel iznebiti občutka, da nima dejanskih nikakih opornih točk za krivdo Amberg. Obstajala je nevarnost, da bo zamen izdal denar okraja ter se poleg tega še osmešil. Ni pa mogel pustiti cele zadeve. Čutil je, da je na pravi sledi, da je Amberg kriv umora, da pa je aretirani zamorec nedolžen. Vsled tega je dal svojim detektivom ukaz, naj ne popuste.

Nato pa je bila vprijetjena velika komedija, ki diši naravnost po filmu.

Kassel je najel majhen avtomobil, s katerim se je vozil naokrog z Ambergom. Nekega jutra je odstranil vse užgalice iz žepov Amberg ter ga povabil na izlet. Spotoma sta hotela oba kaditi, a nista imela pri sebi nit ene užgalice. Na nekem samotnem mestu je zapazil Kassel nekega Italijana, ustavil avtomobil ter ga prosil za užgalico. Italijan očitno ni razumel angleški, Kassel mu je pojasnil s kretanja mi, kaj hoče ter dobil od Italijana škatljo z užgalicami. Italijan je stal naslonjen na avtomobil, ko je Kassel naenkrat pričel voziti. Italijan je padel na tla, skočil nato ves besen pokonec ter vr gel kamen, ki je priletel tik mimo obeh prijateljev. Kassel je ustavil, skočil iz avtomobila in par sekund pozneje se je vnel naj krasnejši pretep. Amberg pa je sedel nemirno v avtomobilu te klical svojemu tovarišu, naj od neha.

Končno je bil Italijan pobit. Zopet je skočil pokonec, potegn nož ter se vrgel na Kassela, dočim je slednji potegnil revolver ter oddal več streliv. Italijan se je prijel za prsi. Na njegovi srca se je pojavil rdeč madež. Opoke se je ter padel na tla. Kassel je vrgel revolver v gr-

movje, stekel k avtomobilu ter se hitro odpeljal, dočim mu je pričel Amberg očitati. Več milij sta se vozila ter se vrnila nato po ovinkih v New Haven, spravila avtomobil v garažo ter odšla domov.

Par ur pozneje je prišel mimo neki deček, ki je vpil "ekstra". Kassel je kupil list ter našel v njem opis skrivnotnega umora nekega Italijana na cesti in sporočilo, da so videli dva moža v avtomobilu, ki sta zbežala s poročila.

Amberg je prečital poročilo, se razburil ter menil, da ne preostaja sedaj nič drugega kot beg.

Vse streljanje je bilo seveda domnjeno vnaprej. Strelji, katere oddal Kassel, so bili slepi. Italijan je bil preobleden detektiv, in poročilo je bilo natiskano le v par številkah, namenjenih za Amberg.

Detektiv Kassel pa se je motil, če je upal, da mu bo prijatelj pripovedoval o svojem lastnem zločinu sedaj, ko je vedel, da iščejo tudi njega samega radi umora. Vrtnar je molčal ter le prosil Kassela, naj pobegeta na zapad. Kassel pa ni hotel tega storiti. Rekel je, da čaka na svoj denar iz Evrope in da mora biti v New Yorku, kadar bo prišel, da ga dvigne. Njegov namen je bil seveda spraviti Amberg nazaj v New York.

Vsled tega sta odšla oba v Brooklyn, kjer sta se nastanila pri neki Poljakini.

(Konec prihodnjic.)

Lov na podgane.

Buenos Airesu, glavnemu mestu republike Argentine in največjemu mestu Južne Amerike, preti nevarnost vsled podgan, ki se iz ladij v pristanišču selijo v mesto. Mestna uprava je organizirala obrambo proti podganam s pomočjo psov, ki pokončujejo letno preko 10.000 teh nevarnih živali. Psi "delajo" od 7. ure zjutraj do 11. dopoldne. Nato jedo in počivajo dve uri. Okrog 1. ure popoldne nadaljujejo svoj posel in delajo do večera. Zvečer dobijo kopeli, ki jih desinficira. Psi so v svoji borbi s podganami ustvarili neko metodo: eden drugemu pomagajo v težjih slučajih, a nikdar ne kvarijo eden drugega posla. Vsak večer zberejo mestni uslužbeni ubite podgane in jih zžgo. Poleg tega pokončujejo v Buenos Airesu podgane na ladjah in v lukih s trupom, strupenimi plini ter na druge načine.

NAČELNICA PPLAVALK

Rosemary Sill nastopa v igri "Kitt Boots", ter je hči znanega ameriškega časnikarskega poročevalca.

O ta nesrečna moda. . .

Katoliška cerkev je odločno nastopila proti sedanjim modi, ki več razkazuje kot pa prikriva. Italijanke se bolj brigajo za najnovejšo modo kot za izveščanje duš.

Sedanja moda odkriva vratu in golih rok vzbuja odpor ne le med starimi matronami, nego tudi v očeh rimskega papeža, ki mu ta svoboda nič kaj ne ugaja. Res, da smo se začetkom poletja čudili golim rokam ženskega spola toda kmalu smo se privadili, ker je moda posebno poglavje, ki ne računa z javnim mnenjem. Sicer pa je trebr priznati, da so kratki rokavi zelo praktični. Blago je drago, šivilje še dražje in če ženi ni treba nositi dolgih rokavov, se tudi mož ne more pritoževati. Kratki rokavi so pa praktični še v drugem oziru. Ne oziiraje se in ne ovirajo "gospodinj" pri delu. ne mažejo se tako hitro kakor no, vi in tudi za poletje so primernejši, ker se roke in telo v vročini ne opote tako, kakor če so rokavi dolgi in zapeti. Papežu pa ta moda ne ugaja. Gole roke in odkriti vratovi bi mu morda še ne delali posebnih preglavic ker ima tudi on dober okus, če bi italijanske ženske ne silile s to modo v cerkev. Zato je sveti oče zapovedal svojim podrejenim cerkvenim dostojanstvenikom, naj začno boji proti taki modi. Cerkevni očetje so seveda ubogali, so prepovedali ženskam z golimi rokami in vratovi hoditi v cerkev, er to ni pomagalo, so jih jeli napadati s prižnici. Slednji jih tudi k spovednicam niso več pustili. Toda vsi upi, da ženske opuste to pregrešno modo, so bili zaman. Italijanske ženske so predpostavljale modo zveščanju svojih duš, navzlic temu, da so sicer zelo pobožne. S tem so najlepše dokazale, kako globoka je njihova pobožnost in kako tesna je vez, ki jih džiži s katoliško cerkvijo. Dokler cerkev zaupa njihovim molitvam in verjame, da so res zveste božje služabnice, če kleče in povešajo glave pred svetimi podobami, je vse v redu; čim pa se morajo odločiti za modo ali cerkev zmaga ženska narava in cerkev mora kapitulirati.

Moda je torej med italijanskimi ženskami nevaren konkurent katoliške cerkve, zakaj ženske so raje nehale hoditi v cerkev in k spovedi, nego da bi opustile modo. Med italijanskimi cerkvenimi dostojanstveniki je nastal velik prepir, kaj storiti, da pridobe ženski spol zopet zase. Papež je v zadregi, ker ne ve, komu bi se uklonil. Morala je proti modi, cerkveni posvetni interesi pa proti pretirani strogosti. Tu pa ne gre le za papeževo in cerkveno blamažo. Ta zadeva ima še drugo ozadje. V Italiji kakor tudi drugod so po maši vsakokrat takozvani "ofri", ki trpe vsled papeževe rigoroznosti občutno škodo. Darila ne znašajo zadnje čase niti polovice tega, kar so nabrali duhovniki poprej. Ženske ne hodijo v cerkev in tako so zdaj tudi "ofri" zelo pišli. Poleg tega pe v Italiji mnogo cerkvenih prosjakov, ki imajo celo organizacijo. Ta organizacija se je obrnila na papeža s prošnjo, naj prekliche odredbo, ki je usodna zanje in za cerkve. Zanimivo bo, kaj odgovori papež na to petičijo. Ni izključeno, da sveti oče pusti in da bo v bodoče v takih kočljivih zadevah bolj previden.

Svojega svaka je poglala z dinamitom v zrak. V Baja-maru v Rumuniji je že dalje časa nadlegovala neka žena svojega svaka z ljubezenskimi ponudbami. Ta pa se za vse to ni zmenil in je vsiljivo enostavno preziral. Iz mashevanja radi njene zavržene ljubezni je položila užaljena žena pod njegovo posteljo dinamit, ki je povzročil v času, ko je svak spal v postelji, strašno eksplozijo. Nesrečnež je zletel seveda v zrak, a pri tem se je vnela tudi hiša in okoli stoječe gospodarsko poslopje, v katerem so bile v najkrajšem času uničene velike zaloge žita. Zločinska žena je bila aretirana in odvedena v zapor.

NOVA "IZNAJDBA"

V Preston, Cal., je neki Japonec tako opremil svoje kolo, da lahko pelje otroka na izprehod.

Velemestna pokvarjenost.

Beograd hoče biti kakor Zagreb, velemesto. Toda njegov velemestni značaj žal ne prihaja od izraza v dobrem, temveč samo v slabem. Beograd je velemesto le po svojih senčnih straneh in žalostnih lastnostih. O tem svedoči tudi pričujoča dogodovščina.

V uradih beogradske policije sta se pred par dnevi zgledala zakonska Penezić, ki imata klobučarsko obrt v Kolarčevi ulici. Želala sta govoriti s komisarjem in ko so jima dovolili vstop predenj, sta vložila težbo zoper brusača nožev in škarij Marka Katorija, ki ima delavnico v hiši, kjer stanujeta onadva in njuna sorodnica, 14-letna Jelena Seman. Jelena je pri njima v službi in je v zadnjih dneh odkrila zelo žalostne stvari. Komisar je radi tega velel pripeljati deklečo predse in Jelena mu je pripovedovala to-le.

"Bilo je letos na pravoslavno Veliko noč. Dan je bil izredno lep in topel. Vstala sem zgodaj zjutraj in šla čez dvorišče z namenom, da pridem na ulico. Tam sem srečala brusača Marka Katorija, mladega moža, ki ima ženo in troje otrok. Marka sem dobro poznala že prej. Večkrat se je z mano šalil. Ker je bil prijeten zunanosti, mi je ugajal. Med nama se je razpel razgovor o vremenu in prazniku. Šla sva po hodniku skozi vežo, kjer ima Marko svojo delavnico. Katori je nenadoma odprl vrata, poljubil mojo roko in me vlekel za seboj. Ko je obrnil ključ, me je s silo vrgel na stol in onečastil. Zahtevam, da nasilneža radi tega dejanja zaprete in kaznujete!"

Komisarju se je zdela ovadba čudna, zlasti radi energičnega tona, v katerem je govorila dekleča. Vzel je izjavo na zapisnik, Jelena pa je poslala k "Ženskemu Savezu" s prošnjo, naj ostane čez noč tamkaj in naj se vrne prihodnji dan zopet k njemu. Tako se je tudi zgodilo.

Jelena je šla k "Ženskemu Savezu", kjer jo je sprejela predstojnica zavoda zelo ljubezljivo. Zasukala je razgovor kmalu na predmet, radi katerega je dekleča zatožila brusača.

Jelena se je začela najprej izmikati in je šele na prigovarjanje nadzornice priznala dejansko resnico. Izjavila je, da je policijo nalagala in da se je stvar odigrala drugače kakor je povedala policijskemu komisarju. Evo, kako je prišlo do Jeleninega onečasteenja:

Katori se je z Jeleno večkrat razgovarjal. Beseda je dala besedo, iz besed so nastale šale, iz šal pa končno žalostna resnica. Kadar je le utegnula, se je izmuznila iz Penezićeve klobučarne in skočila k brusaču. Ta je imel za njo vedno prijazno lice, gladko besedo in tu in tam tudi dvoumen dvopit. Vse to je bilo Jeleno silno všeč. Začela je z Markom koketirati in si na vso moč prizadevala, da bi ga odtujila njegovi družini ter ga pridobila zase. Naposled se ji je namera posrečila. Za velikonočne praznike je našla ugodno priložnost. Marko je bil sam v delavnici in ona ga je prisilila, da je ni pustil od sebe takšne, kakor je prišla k njemu. Pozneje sta se dobro razumela. Videla sta se vsak dan in edino Jelenino hrepenenje je bilo, postati

Markova priležnica. Zahtevala je od njega zato elegantno obleko in čevlje, kar pa je Marko odklonil. To je rodilo med obema prepri in posledica prepira je bila zdravniška preiskava, na podlagi katere je sledila obtožba na policiji. "Ženski Savez", ki ima nato go spravljati propala dekleta na pravo pot, je s poročil Jelenine izpovedi komisarju, ki bo zdaj na podlagi predloženega materiala postopal dalje kakor veleval zakon.

Zanimiva izjava naravoslovcev.

V belgijskem mestu Liege se je vršil te dni kongres naravoslovcev, ki so poročali o novih iznajdbah. Izvajanja naravoslovcev so bila nadvse zanimiva in nekatera naravnost senzacionalna. Tako je poročal francoski učejak Barbier, da je iznašel preparat, s katerim je mogoče ozdraviti jetiko. Poskusi so dokazali, da prinaša novo sredstvo v lažjih slučajih popolno ozdravljenje, v težjih pa ustavi napredovanje bolezni. Pariški zdravnik se je v potrdilo uspešnosti svoje iznajdbe skliceval na celo vrsto zdravnikov, ki so z uspehom preizkusili njegove preparate.

Se bolj senzacionalno pa je uplivalo odkritje belgijskega učejaka Bellota, ki je govoril o potopu, ki grozi človeštvu. Večina ljudi, je dejal učenjak, misli, da je zemlja samo enkrat prestala vesoljni potop. To mnenje je zmotno. Nič manj ko 32-krat je zemlja obiskala ta katastrofa. Vedno, kadar je prišlo naše solnce v območje kozmične megle, je nastal na naši zemlji vesoljni potop. Morja so tedaj preplavila zemljo in vse geološke tvorbe zemlje so bile spremenjene. Ta katastrofa je našo zemljo zadela že 32-krat. Ni izključeno, da se je nahajala sedanja Evropa nekoč v Tihem oceanu. Zato je mogoče, da bo tekom stoletij zemljo zopet zadela slična katastrofa.

Astronom Berunet je govoril o starosti naše zemlje in solnce. Preje so bili astronomi mnenja, da je naše solnce staro več sto milijonov let. Po mnenju Beruneta pa je ta misel zmotna, kajti starost solnce znaša komaj tri milijone let. Novi računi so dalje doglinali, da je največja hitrost, s katero se premikajo planeti, 1300 kilometrov na sekundo.

Francoz Chapial je govoril o pomenu radija za kmetijstvo. Radio aparati bodo povzročili novo epoko v kmetijstvu. Potem te nove iznajdbe bo tekmovalce v stanju, da bo vselej znal, kako vreme se obeta. Kmetovalci bodo torej vedno znali, če pride dež ali solčno vreme. Na ta način bomo mogli svoja dela v pravem času dovršiti. Seveda bo še nekaj časa preteklo, predno bomo prišli tako daleč, da bo imel vsak kmetovalec doma svoj radio-aparat.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V SORUŠENIH DEŽAVAH.

Iz zgodovine obuvala.

Eleganten čevljar in elegantna je videl njo samo. O Marji Anrokavice sta znak fine dame. Naj toinetti, je rečeno da se je njen bo obelka še tako preprosta, da sta dvorni čevljar smrtno zaljubljeni v čevljar in rakavica brezhibna, pa njo. Ko je zadela kraljico neizstojno pred našimi očmi popolna prosna usoda, se je postavil navlady. Sicer pa opazamo, da večina dušeno na stran rojalistov in bil dam pazno gleda na to, zakaj ato usmrčen.

Kakor imamo sedaj na vseh poljih zbiratelj in zbirateljice, tako imamo že tudi velezanimivo zbirko čevljev. Marljiva zbiralka je mati italijanskega kralja, ki ima v svoji kolekciji čevlje, katere je nosila Maria Stuartova na svojem potu k šafotu, dalje čevlje Deviece Orleanske, Marije Antoinette, par brezptemikov lepe Ninon de l'Enclos in čevlje kraljice Louise. Razen ter zgodovinskih obuval vsebuje zbirko uzorcev vseh vrst ženske obutve vseh narodov sveta. Častna mesto zavzema par otroških čevljev, pravi pleteni svileni čevlji, ki jih je nosil princ Napoleon, in par msnjenih čevljev, v katerih je shodil. Ti čevlji so edini moški čevlji v zbirki.

Oglejmo si nekoliko zgodovino čevlja in izpremembe tekom stoletij. Od najbolj preproste sandale do grške dobe in v času prvega krščanstva je doživel oz. preživel čevljev določil metamorfoz do elegantne ehancure naših dni. Prvi početki čevlja so grškega izvora. Najprej so bili le navadni podplat iz ličja ali usnja, privezani k nogi z jermenčki. Plesni čevlji izvirajo iz Jutrovega; tam so krasile plesalke svoje noge s svilnenimi trakovi, in ta šega se je bolj in bolj razširila. Tako so nastali mehki, zračni plesni čevlji, kakor so pri nas v navadi v baletu in plesni dvorani. Izток pozna še dames majhne, tične brezptemnike, ki jih nosijo orijentalke, katere malo hodijo. V crljenju, kjer uživa ženska še malo pravie v javnosti, prevladuje kot obuvavlo brezptemnik, ko ga umejo orijentalke pravtako spretno uporabljati, da krote svoje moke, kot njihove sestre v Evropi.

Ženski čevlji so se zelo izpopolnili v srednjem veku; grajska gospodična je nosila atlasne čevlje, ki so vzbujali lep vtis, dočim o plemiči koračili v visokih škornjih z ostrogami, kakor jih še vedno nosijo nekatere vrste vojaštvo. V času omehuženja so se prelevili v kljunaste čevlje. Naslednje stoletja so nosila večina moških škornje. Za dobo rokoko so bili damski čevlji precej neprikladni, v dobi empime pa so prevladali ljubke, izrezane čevlječke, mično prevezane z navkrižnimi trakovi. Ta oblika je ostala do tridesetih let prošlega stoletja, ko so se pri damah udomacili visoki čevlji, ki so se do današnjih časov tako izpopolnili, da more iti ženska v njih po vsakem terenu z vso eleganco.

Moda je priznala tudi čevlje za razne svrhe: kopalne, telovadne, kolesarske čevlje itd. Tako je napredoval čevljev doslej. Široke množice seveda niso sledile kapricami mode in tupatam ohranile svoje "narodne" čevlje. Francoz pozna lesene čevlje. Nemec vokitje, Rus škornje iz juhtovine itd. Zadnje nosijo tudi ruske kmetice k svojim narodnim nošam, kar je videti jako prikladno. Nekoč si je ruska carica privoščila lito-še šalo: Oblekla se je v narodno nošo, obula omenejene škornje, se tajno odpeljala na deželo in zapletla v ljubavno razmerje mladega pastirja, ki ni mogel misliti, da tiči v takih škornjih tako visoka gospa. Ko se mu je dala slednjič spoznati, je dečko zopet komaj verjel. Carica ga je bogato obdarila in ga odvezala od obljube, da jo poroči.

Lepa noga mora biti dandanes majhna; velike noge se vsakdo boji. Pri mnogih znanih osebnostih hvalijo poleg duševnih vrlin tudi telesne. Tako se govori, da je imela nemška pesnica Hahn tako majhno in mično nogo, da se je njen kasnejši soprog, neki poljski šlahič, zaljubil v njen čevljev še preden

Če gospodarja ni doma.

Poljski poslanik v Budapešti je odpotoval za več tednov na dopust. Da ne bi tega nikoli storil! Zakaj za časa njegove odsotnosti je uporabljal stanovanje poslanka njegov slugo. Toda to ni bilo najhujše. Če bi samo sluga uporabljal stanovanje. Toda sluga je imel svojo znanko, neko lahkozivo dekle in skupno z njo je prirejal v stanovanju poslanika divje večere, katerih so se udeleževale vse prijateljice njegove ljubice. Pilo, pelo in plesalo se je, da je bilo veselje. Če pa je zmajalo denarja, pa so prodali par stvari iz stanovanja poslanka. Ko je ljubica znanka sluga čutila, da se bliža nesrečni čas, ko se ima poslanik vrniti, je hitro pospravila poslanikovo obleko in z njo za vedno izginila. Ko se je poslanik vrnil, je bilo njegovo stanovanje skoraj prazno. Slugo so zaprli, zabavno tičico pa iščejo brez uspeha, ker pravi sluga, da je ne pozna.

Arhiv Bassano — izmišljotina.

Poročali smo, da je bil v Brnu odkrit arhiv pokojnega vojvode Bassano v katerem je bilo vse polno dragocenih dokumentov iz Napoleonove dobe.

Sedaj se je izkazalo, da si je vse to neki Leopold Bassano zmišlil in da je potegnil ves svet na način, kakor ne še kdo zlepa. Vsa stvar je prišla na dan, ker so se vsak dan oglašali številni tujei, ki so hoteli za vsak denar kupiti arhiv. Tudi francoska vlada se je za arhiv zanimala.

Bassanu so ponujali samo za vpogled dokumentov po 50.000 dolarjev, toda Bassano je odklonil vse ponudbe. Končno je pričlenjal postajati stvar sumljiva in ko so pričeli Bassana zasliševati, je ta končno priznal, da se je vse skupaj izmišlil. Storil je to, ker je hotel, da bi ves svet govoril o njem. Pravo ime Bassana je Marek in njegova vroča želja je bila, da bi bil grof. Občeval je samo v plemenitaških krogih in v krstnem listu je njegov oče resnično vpisan kot grof.

Lepa iluzija Napoleonovih čestilecv, da bi izvedele nove stvari o velikem Napoleonu so s tem pokazale kopane.

PORUŠENI ITALIJANSKI AEROPLAN

Zrakoplov italijanskega avijatika Locatellija, ki je bil uničen v bližini obali Grenlandije.

Posledice čitanja.

Čitanje jako vpliva na človeški sistem. Oni, ki trpe na nespečnosti, bi ne smeli zvečer ničesar čitati. Učinkovanje čtiva na čustveno življenje žensk in otrok.

Naš živčni sistem nikakor ne sestoji samo iz živcev, po katerih ima ime, sem spadajo tudi središča ali osredja vseh posameznih živcev, organi, ki vodijo in urejajo delavnost živčevja. Najvažnejši teh organov so brez dvoma veliki možgani. Kar imenujemo azvest, mišljenja, čutenje, hotenje, je vezano na njihove funkcije; njihove bolezni in poškodovanja se očitujejo kot duševni defekti. Nervoznost imenujemo živčno bolezen, vendar pa je več kot verjetno, da ta bolezen ni vezana samo na živce v ožjem zmislu, temveč tudi na živčevni osrednji organ, možgane. Eno pa je gotovo, t. j. da se nervoznost javlja v prvi vrsti v sferi možganske dejavnosti: mišljenja, čutenja in hotenja. In ravno zbog tega obstajajo med njo in človeškim življenjem, v resničnosti in domišljiji, ozki stiki. K doživljanju zadnje vrste pa spada pri modernem človeku čtivo. Vprašanje je, ali more čtivo na duh in umor nervoznega drugače vplivati kot na popolnoma zdravega človeka; da, če, ali deloma povzroča nervoznost ali vsaj more povzročiti. Odveč je, da bi tu navajali, kako neinkuje čtivo na čustveno življenje človeka, posebno žensk in otrok, ki ali realnega življenja sploh ne poznajo ali pa stoji daleč od njega kot odrasel mož. Ako bi ne bilo teh učinkov, bi učiteljem in vzgojiteljem že davno odpadel trud, paziti na čtivo svojih gojencev, potem bi psihater ne imel povoda vpraševati po čtivu svojih pacientov.

Učinki pa obstoje in so v našem slučaju prav znatni. K znakom nervoznega temperamenta spadata predvsem prenapeta občutljivost in dražljivost. Nervoznega razburja čisto nedolžni dogodki; velikost razburjenja in pomen vzroka se nikdar ne skladata. Pri zdravem človeku so dogodki, ki jih doživimo v čtivu, vzroki, ki prav malo razburjajo in ki hitro oslabe. Pri nervoznežu je to drugače. Njegova občutljivost mu omogoča, da se v čitanju dejanje bolj vživi, da ga v vseh podrobnostih približa značaju resničnega dogodka. S tem pa je že dan pogoj, da čitana stvar ostane dalje časa v čutih in močnejše vpliva na čitatelja. V skrajnih slučajih gre to tako daleč, da se čitani dogodki vrnejo v vsakdanje življenje nervoznega in da prevzamejo ti kmalu vodilno vlogo. Nervoznež v življenju potez, ki jih je našel v čitanih dogodkih, in le prevečkrat se ozlovolji in dolgočas, ako jih najde. Zadnje pa je žalibog pravilo, ker življenje pač ni roman, in tudi če bi bil, bi bil povsem drugačen od književnega romana. Vse prenapetost nenehno, izumetničeno nahajamo čisto v bistvu nervoznih ljudi, zlasti žensk, in vse to ima izvor v čtivu. Skoro bi lahko rekli, da se značaj nervozneža v čtivu pretvori, da postane povsem drug. Samo po sebi se razume, da je treba v to veliko množino čtiva, a nič manjšo nervoznost. Sicer pa tudi pri manjši nervoznosti ne manjka znakov, ki osvetljujejo, kar smo povedali. Nenadno menjavanje občutij, ki ga v nervoznih ljudeh skoro brez izjeme opažamo, je vedno vplivano po čtivu; pojavi se, ako se roman in resničnost ne strinjata, in izgine, ako se roman in resničnost skladata.

Še mnogo realnejši primer za razmerje med nervoznostjo in čtivom nam nudi opazovanje nervoznega nesna (brezspanca). Nesen je pogost pri nervoznih ljudeh, zlasti onih, ki čez dan mnogo duševno delajo. Ako se hoče zdravnik proti nesni uspešno boriti, mora bolniku najprej prepovedati večerno čtivo. Ako zvečer čitamo, se po čtivu vzbujene misli in čustva ponoči v duhu bolnika dalje razvijajo; to je zgoraj omenjeno nadaljuje učinkovanje. Tudi pri zdravih ljudeh opažamo, da

ne morejo zaspati, ako so prej čitali kaj napetega ali razburljivega. To je nervoznemu nesnu popolnoma analogen pojav, samo da vpliva na nerazno ljudi čisto skoraj vsake vrste, pri zdravih pa samo gotova vrsta. Ako torej nedvomno obstoji tako posebno učinkovanje čtiva na duševno življenje nervoznega človeka, nismo upravičeni trditi, da čtivo povzroča nervoznost. Najmočnejši činitelj, ako ne edini, pri nastopanju nervoznosti je dednost (dedna podvrženost). Lahko mirno rečemo: nervoznost ne nastane, ona se porodi s človekom vred. Tak po rojstvu nervozni temperament se seveda lahko očituje tudi v specifičnem izboru čtiva in morda tudi v preobliki čitivu posvečenega časa. Ker pa čtivo, kakor smo čuli, na nervoznega človeka vpliva vse prej ko ugodno, je lahko mogoče, da čtivo ojači simptome nervoznosti in s tem seveda nervoznost samo.

Okraj pod vplivom sugestije.

Prebivalci madžarskega mesta žive v domnevi, da straši. — Pravi, da se vojak vsako noč dvigne iz hiše ter leta po zraku. — Vse, staro in mlado hoče videti strah.

Prebivalstvo sedmograškega mesteca Kalotaszega je že nekaj dni pokonci zaradi tajinstvenih pojavov, v čijih središčih se nahaja vojak Ivan Hossu. Kakor pripovedujejo kmetje, se Hossu ponoči dvigne v zrak in plava visoko nad streho hiše, izginje potem za nekaj ur iz vidika začudenih in preplašenih meščanov, ki obdajajo vsako noč malo hišico, da bi videli strah. Toda ne samo kmetje, tudi inteligentni in maobraženi ljudje v mestecu potrjujejo, da ni v hiši, kjer stanuje kmet Ivan Hossu, vse v redu in da se godijo nenaravne reči. Govorice o nevidnem vojaku so se z bliskovito naglico razširile po okolici Kalotaszega, in vse drvi k hiši, kjer je nekaj časa straši. Tajnost nevidnega vojaka obstoja v sugestiji množice, ki obdaja vse prebivalstvo mesteca, in celo maobraženi ljudje se je ne morejo prav otresti.

Ivan Hossu je 22 let star. Je bil 2 leti vojak pri nekem pijskim bataljonu. Pred nekaj tedni se je povrnil na dopust. Ko je prišel domov, je zvedel, da je postala njegova nevesta Erszi Bucasova ljubica njegovega tekmeča. Hossu je šel takoj k nevesti, jo kravo pretepel in zahteval mu vrne za ročni prstan. Od tega dne hodi vojak vsako noč na pokopališče. Stare ženske kalotaszške trdijo, da je fant njegova bivša nevesta začaral, kar ga vsako noč gonja na pokopališče. Kmetje so bili radovedni, kaj počneja Ivan ponoči na kraju mrtvih. Nočni čovrak je šel z dvema vojakoma za njim. Videli je stopiti našega junaka na pokopališče, potem pa ga ni bilo več. Preiskali so celo pokopališče, toda zaman. Drugi dan je pravil Hossu, da je bil na pokopališču in da je stal pred tremi, ki so ga iskali, ne da bi ga ti videli.

Dva dni kasneje je iskala vojaška patrulja mladeniča. Ko je sto pil narednik, ki je vodil oddelek, v njegovo sobo, je videl z grozo, kako se je fant nenkrat dvignil v zrak, kot da bi ga nesle nevidne peruti. Vojak je plaval nekaj časa v zraku potem pa izginil brez sledu. Narednik je potegnil sabljo in je z njo zbadal po prostoru, kjer je ravnokar videl Hossu.

Okrožni zdravnik dr. Borsay, ki pa ni enkrat videl izginiti tajinstvenega vojaka, meni, da je Hossu pod hipnotičnim vplivom in da mora že delj časa imeti epileptične napade. Najbrže vsled njegovega pripovedovanja nastala legenda, da izginje in leta. Sedaj je ves kraj pod vplivom te sugestije.

Orožništvo v Kalotaszegu straši sedaj dan in noč hišo, v kateri stanuje nevidni vojak.

ANGLEŠKI POLO-IGRALCI

Skupina angleških polo-igralcev pri odpiranju zaboja, ki vsebuje športno orodje.

Razne vesti.

Zdravniki in zdravništvo v Rusiji.

Neki ruski medicincev je poslal uredniku "Rulja" (ruski list, ki izhaja v Berlinu) interesantne podatke o stanju zdravnikov v Rusiji. Zdravnikom je praksa dovoljena, vendar pa morajo zanj dobiti patent od borze dela in plačati predpisani davek. Materijalni položaj zdravnikov je zelo nepovoljen. Akademik dobiva 72 rubljev, asistent 21 do 42, direktor klinike 62 rubljev mesečno; toda to je pri tamošnji draginji na vsak način premalo in so zdravniki s tem prisiljeni, da ob istem času opravljajo več poklicev. V Moskvi je danes 2500 brezposelnih medicincev. Najde se sicer tuptam nekaj zdravnikov, ki krasno zaslužijo, posebno starejši in znamenitejši zdravniki, dočim ni dala revolucionirska doba nobene znameniteje medicinske avtoritete. Zdravniki iz te dobe ne uživajo pri ljudstvu nobenega zaupanja; celo komunisti poščejo vedno le starejšega zdravnika. Medicinske fakultete so toliko trpele, da bo Rusija ostala tekem desetih let brez profesorjev. Epidemije so pobrale največje medicinske moči. Večina klinik in laboratorijev se nahaja v najslabšem stanju, vendar pa se stremi za tem, da se čimprej spravijo v red. Začelo se je posvečati posebno pazno socijalni higijeni. Zakon najstrožje preprečuje konubinat z mladoletnimi osebami. Kdor drugega okuži z venerično boleznijo, je obsojen na 3 leta zapor. Odprava plodu s smrtno posledico se kaznuje s 5-letnim zaporom. Odprave plodu z zdravniško operacijo so dovoljene in jih je bilo zaregistriranih 1.192.792. Prostitucija ni urejena, vendar pa obstoji uradni institut za njeno pobijanje.

Davkarje povsodi enake.

"Berliner Tagblatt" poroča: Pisatelj, ki ni imel leta 1923. nobenih dohodkov, je neprestano prejemal od davkarje opomine, da mora plačati davke. V letu 1924. pa je nakrat prišel prejemati še precej dobre dohodke. Čakal je, da prejme od davkarje poziv za plačanje davka. Toda davkarja se sedaj ni oglasila. Nato se je javil sam. In davkarja mu je predpisala dohodninski davek in 39 odstotkov globe, ker je hotel svoje dohodke "prikrivati". Čez nekaj dni dobi zopet poziv, da plača prometni davek in 40 odstotkov pribitka kot kazni, ker se je hotel odtegniti svoji davčni dolžnosti. Vsa zatrevanja so bila zaman in moral je plačati. Ko pa je plačal, dobi čez par dni poziv, da plača davke in obenem seveda tudi račun za opomin in zamudne obresti. — Ubogi pisatelj!

Prodal nevesto za 850 mark.

V Belinoni se je nedavno pripetil naslednji slučaj: Nek mlad človek je bil že nad eno leto zaročen z neko 21letno, visoko in zdravo deklico. Nenadoma pa si je vsu stvar premislil in je prošil svojo nevesto, naj ga odveže dane ji besede. Dekle ni imelo ničesar proti temu in je bilo pripravljeno dati svojemu zaročenemu "besedo nazaj", toda le pod pogojem, da ji on preskrbi izmed svojih prijateljev novega ženina, ki jo bo poročil. — Ženitev je itak loterija — je menila mladenka — in ne vem, zakaj ne bi mogla z nekim drugim prav tako srečno živeti v zakon, kakor s teboj. — In odšla sta v neko kavarno, kjer je bilo zbranih precej ženitovanijskih kandidatov. Rdečelično dekle je bilo vsem všeč in ni se bilo treba dolgo ogledovati za ženinom. Pristopil je neki mlad kmet in ponudil za nevesto 850 mark. Kupčija je bila sklenjena, in dekletovi starši so bili tudi zadovoljni. Izkupilec za prodano nevesto je nevesta porabila za nabavo potrebnega bališa.

Romansje in dva tiskarja, aretirana v Milanu kot ponarejevalca denarja.

Milanski policiji je prišlo na ušesa, da funkcionira v Vigevano še dalj časa tovarna za ponarejanje bankovcev. Sprva se ni dalo ugotoviti, kako operirajo ponarejevalci, niti v kakem obsegu razpečavajo ponarejene bankovce. Vedelo se je samo, da se ponarejajo desetlirske novčance in da ponarejevalci v Vigevano niso do cela neznane osebe. Dne 8. avgusta pa je policija na podlagi preizkušnih podatkov aretirala neko osebo, ki se je legitimirala kot pisatelj Alberto Demade Quattrini, 30 let star, stanujoč v Milanu s soprogo in sinom. Skoro ob isti uri je aretoval drug funkcionar drugega osumljenca, 27letnega Angela Crespia, iz Bergama, stanujočega v Vigevano, kjer je so lastnik tipografije (tiskarne) Crespi e Valvassori. Obdolženca sta sprva trdovratno tajila. Drugi dan pa je Crespi priznal in povedal, kako se je odločil k tako sramotnemu in riskantnemu podjetju. Povedal je, da je preteklo zimo, videvši, da gledališko podjetje, ki ga je vodil, ne prosperira, temveč vedo bolj hira, potopil o tem Quattrini. Quattrini mu je enostavno svetoval, naj začne ponarejati novčance. Crespi je priznal, da je spočetka nekoliko okleval, naposled se je pa definitivno odločil in

pregovoril še svojega kompanjona Valvassorija, da je storil tudi on tako. Na podlagi tega priznanja so aretirali še Valvassorija. Dosedaj so našli 42.000 novčanic po 10 lir, 50 klišev, 12 štampilj in velikansko množino barv. Policija išče dalje, zakaj prepričana je, da je za pol milijona ponarejenih bankovcev v prometu, da pa dosedaj znesek vseh ponarejenih novčanic 3 milijone. Medtem se je policiji posrečila tudi aretacija še nadaljnjih udeležencev: 23letnega tiskarja tiskarne Crespi, Renata Bonija, in Quattrinijevga mlajšega brata, Alfreda.

Davkarje povsodi enake.

"Berliner Tagblatt" poroča: Pisatelj, ki ni imel leta 1923. nobenih dohodkov, je neprestano prejemal od davkarje opomine, da mora plačati davke. V letu 1924. pa je nakrat prišel prejemati še precej dobre dohodke. Čakal je, da prejme od davkarje poziv za plačanje davka. Toda davkarja se sedaj ni oglasila. Nato se je javil sam. In davkarja mu je predpisala dohodninski davek in 39 odstotkov globe, ker je hotel svoje dohodke "prikrivati". Čez nekaj dni dobi zopet poziv, da plača prometni davek in 40 odstotkov pribitka kot kazni, ker se je hotel odtegniti svoji davčni dolžnosti. Vsa zatrevanja so bila zaman in moral je plačati. Ko pa je plačal, dobi čez par dni poziv, da plača davke in obenem seveda tudi račun za opomin in zamudne obresti. — Ubogi pisatelj!

Prodal nevesto za 850 mark.

V Belinoni se je nedavno pripetil naslednji slučaj: Nek mlad človek je bil že nad eno leto zaročen z neko 21letno, visoko in zdravo deklico. Nenadoma pa si je vsu stvar premislil in je prošil svojo nevesto, naj ga odveže dane ji besede. Dekle ni imelo ničesar proti temu in je bilo pripravljeno dati svojemu zaročenemu "besedo nazaj", toda le pod pogojem, da ji on preskrbi izmed svojih prijateljev novega ženina, ki jo bo poročil. — Ženitev je itak loterija — je menila mladenka — in ne vem, zakaj ne bi mogla z nekim drugim prav tako srečno živeti v zakon, kakor s teboj. — In odšla sta v neko kavarno, kjer je bilo zbranih precej ženitovanijskih kandidatov. Rdečelično dekle je bilo vsem všeč in ni se bilo treba dolgo ogledovati za ženinom. Pristopil je neki mlad kmet in ponudil za nevesto 850 mark. Kupčija je bila sklenjena, in dekletovi starši so bili tudi zadovoljni. Izkupilec za prodano nevesto je nevesta porabila za nabavo potrebnega bališa.

Romansje in dva tiskarja, aretirana v Milanu kot ponarejevalca denarja.

Milanski policiji je prišlo na ušesa, da funkcionira v Vigevano še dalj časa tovarna za ponarejanje bankovcev. Sprva se ni dalo ugotoviti, kako operirajo ponarejevalci, niti v kakem obsegu razpečavajo ponarejene bankovce. Vedelo se je samo, da se ponarejajo desetlirske novčance in da ponarejevalci v Vigevano niso do cela neznane osebe. Dne 8. avgusta pa je policija na podlagi preizkušnih podatkov aretirala neko osebo, ki se je legitimirala kot pisatelj Alberto Demade Quattrini, 30 let star, stanujoč v Milanu s soprogo in sinom. Skoro ob isti uri je aretoval drug funkcionar drugega osumljenca, 27letnega Angela Crespia, iz Bergama, stanujočega v Vigevano, kjer je so lastnik tipografije (tiskarne) Crespi e Valvassori. Obdolženca sta sprva trdovratno tajila. Drugi dan pa je Crespi priznal in povedal, kako se je odločil k tako sramotnemu in riskantnemu podjetju. Povedal je, da je preteklo zimo, videvši, da gledališko podjetje, ki ga je vodil, ne prosperira, temveč vedo bolj hira, potopil o tem Quattrini. Quattrini mu je enostavno svetoval, naj začne ponarejati novčance. Crespi je priznal, da je spočetka nekoliko okleval, naposled se je pa definitivno odločil in

Misliboriški grad za čehoslovaške pisatelje in častnike.

Upravni odbor državnega kmetijskega urada je sklenil, dati v najem sindikatu čehoslovaških pisateljev, umetnikov in častnikov grad Misliborice pri Jaromeřu na severozapadni železnici. V gradu, ki je eden najlepših na Moravi, obdan s parkom in vrtovi, bodo bivali stari pisatelji, umetniki in žurnalisti ter rekonvalescenti, poleti pa družine navedenih stanov sploh.

Kdaj je človek najbolj delaven?

Neki učenjak pravi, da so dosegli največje uspehe ljudje v starosti od petindvajsetih do petdesetih let. Razni produktivni močje so pa v starosti največ dosegli.

Neki učenjak, čigar dela visoko ceni ves sodobni kulturni svet, je dejal nekoč: "Če štejemo vse velike uspehe, ki so jih imeli ljudje na polju vede, umetnosti in literature, in če odštejemo dela ljudi, starih nad 40 let, ne izgubimo praktično skoraj ničesar, dasi bi nam nedostajalo mnogo velikih in neprecenljivih zakladov človeškega razuma. Težko je nati važno in vsemu človeštvu koristno zmago, človeškega razuma, ki je ne bi izvojeval človek v evetu svojih let. Vsaka važnejša pridobitev a kulturnem ali znanstvenem polju je delo ljudi v starosti 25 do 40 let".

Nastane vprašanje, je li to res. Če je ta trditve pravilna, čemu torej na zemlji toliko umstveno malone nepotrebnih ljudi? Čemu se nadaljuje normalno človeško življenje do 70 ali celo več let samo zato, da mine trideset let v sistematičnem propadanju umstvenih in fizičnih moči? Piroda je radodarna, toda ona nikoli razmetava svojega bogastva, ne da bi šla za gotovim ciljem. Lahko se pripeti, da ustvari nekaj v izobilju, toda tudi to kopičenje ima svoj namen in pomen. V naravi živi samo tisto bitje, ki je dostojno in zmogljivo življenja. Vse drugo mora izginiti, da napravi prostor močnejšemu in koristnejšemu. Predpotopni svet je moral izginiti, da se je mogel razviti na njegovem mestu nov popolnejši in boljši svet. Staro in srednjeveške vraže so se morale umakniti novi zarji znanosti in izobrazbe. Samo najblagorodnejše bitje naj bi predstavljalo čudno izjemo, samo človek kot krona vsega stvarstva bi torej ne bil podvržen tem večnim naravnim zakonom. To pomeni, da doseže človek svojo popolnost v prvi mladosti, nam kar mora životartiti in gledati, kako plagoma telesno in duševno propada.

Zdi se, da dotični učenjak ni vpošteval temperamenta, izkušnje, nakipčenega znanja, razsodnosti, zrelosti in treznosti, ki predstavljata duhovno silo človeka srednjih let. Agilnost, iniciativa, smelost, pogosto nepremišljena vrtoglavost velja pri nekaterih ljudeh, med drugimi menda tudi v očeh omenjenega učenjaka, za višek popolnosti. Taki ljudje mislijo, da je s petnajstletnim umstvenim naporom že dosežen vrhunec razvoja.

Nato se prične rakova pot, in človek je obsojen najprej na duševno, potem pa na fizično smrt. Kaj pa pravi o tem zgodovina? Ali potrjujejo to domnevo? Nikakor ne! Zgodovina človeštva poziva nebroj znamenitih politikov, diplomatov, učenjakov, umetnikov in drugih verskih mislecev. ki so uspešno delovali na vseh poljih javnega življenja navzle visoki starosti 70 let. Naj omenimo samo N. N. Tolstoja, Mayerbeera, Verdija, V. Hugo Ajvazovskega in dr. Isto velja za ljudi v starosti 60—70 let.

Tudi ta doba je mogla slučajih zelo produktivna. Zgodovina pozna močje, ki so zapustili človeštva nesmrtna dela, dasi so bili že preokročili 60. leto. Bismark, Kolumb, Luther, Darwin, Galilei, Mechel Angelo, Wagner, Goethe in dru. so najboljši dokaz, da starost 60 let še ne pomeni, da je človek duševno opešal. Tudi doba od 40—50 in 50—60 let pozna lepo številno genijev, ki so z nesmrtnimi deli dokazali, da človeški duh ni vedno odvisen od materije.

So pa tudi ljudje, ki trdijo, da bi šla znanost svojo pot, da bi imelo človeštvo svoje velike pridobitve na znanstvenem, kulturnem in literarnem polju tudi če bi ne bilo velikih moči, čijih imena so znana vsemu svetu. Nove duše da se rode in kadar dozore za življenje, se najde navadno,

Vladarjem ugaja Pariz.

Angleški kralj Edvard je ljubil Pariz bolj kot vsa druga mesta na svetu. Romunski kralj in kraljica sta bila deležna velikih svečanosti. Značilen dogodek.

Angleški kralj Edvard VII. je dejal, da je Pariz idealni kraj za vladarje, ki gredo na počitnice. In res je, da tuji vladarji prav radi posejajo Pariz in imajo tudi vsak svoj gotov hotel, v katerem navadno stanujejo. Tako prebiva jug. kralj v nekem hotelu v Rue de Castiglione v bližini Louvra.

Parizani so na te visoke obiske že navajeni in ti ne vzbujajo pri njih nobene indiskretne radovednosti. Če kdo tujega vladarja spozna na ulici, ga uljudno, a neprijetno pozdravi s tem, da se mu odkrije, to je pa tudi vse.

Ko sta bila zadnjič romunski kralj in kraljica v Parizu, so njima v čast priredili velike slavnosti v ožjem krogu, in časopisi so se s tem bolj malo pečali. Vendar pa je vedel ob tej priliki veliki pariški list poročati o prazninem banketu.

Francosko knjižotštvo je priredilo romunski kraljevski dvojezični slovnstveni banket, na katerem je ministrski predsednik Herriot, pozabivši na svojo rdečo čepico, sedel ob desni strani kraljice. Prvi je on nazdravil kraljici, potem se je pa dvignila znamenita francosko-romunska pesnica, Helena Vacaresco, noseč na prsih rdečo trak častne legije, in govorila napitnice kraljici.

Tu je vladalo splošno začudenje, na tihem seveda. Kajti Partizani, ki so dobro podkovani v vseh zakulisnih zadevah slovtva, so se spomnili, da ste se te dve ženske nekoč borile za istega moža. Ko je bila Helena Vacaresco še mlada, je bila tajnica in prijateljica Carmen Sylve, romunske kraljice, ki je bila tudi pesnica. Sedajni romunski kralj je bil takrat mladenič v najlepši dobi. Prišel se je nežen ljubzenski roman in oba mlada človeka sta se hotela poročiti. Carmen Sylva je podpirala njiju namero, toda država je posegla vmes.

Nenadoma so ločili oba zaljubljenca: Helena Vacaresco je morala v pregnanstvo, med tem ko je prestolonaslednik poročil današnjo kraljico.

Prešla so desetletja in romunska kraljica se je srečala z Heleno Vacaresco, ki zastopa svojo domovino v Ligi narodov v Ženevi.

Kot je časopisje poročalo, sta se obe gospe dolgo in živahno pogovarjali.

ZA ODOBRENJE ANGLEŠKE POGODBE Z RUSIJO.

London, Anglija, 7. septembra. Generalni svet angleških strokovnih organizacij, ki se je sestel v Hullu je sprejel resolucijo, v kateri se zahteva, da se takoj odobri pogodbo, sklenjeno med angleško vlado in sovjetsko Rusijo. Na dnevnem redu so bila še nadaljna vprašanja, ki pa so se tikala, je notranjih upravnih in organizacijskih zadev delavske zveze.

nekdo, ki jih odnese na svet. Morebiti je v tem nekaj resnice. Toda veliki možje niso kakor navaden lovski rog, skozi katerega kriči priroda. Če bi ne bilo teh genijev, bi človeštvo ne imelo tega, kar ima danes. Če je mogoče storiti nekaj nemogočega in odšteti od svote človeških umetnih uspehov dela teh veteranov, tedaj bo svet ne bil več to, kar je. Za umstveno delo starost torej ne merodajna. Na polju fizičnega dela je točno ugotovljeno, da doseže človek s 40 leti vrhunec svoje moči in da pozneje ne more več tako produktivno delati. Delo velikega človeškega uma pa na pozna nobenih mej. Vse je odvisno seveda od narave, od slučaja, ki lahko prežgoda ugasne njegovo luč.

Psi požrl truplo.

Strašen dogodek v Liki. Ženska je utonila, in bolničarji so truplo natiham pokopali. Ko so odprli krsto, so opazili bel oglo dan človeški okostnjak.

Pred kratkim so bili prebivalci mesteca Čacke priče strašnega dogodka. Marija Žigic, rodom iz Lake, je živela že delj časa v Čacku s svojim štirinastletnim sinom Dušanom, za katerega je skrbela na ta način, da je služila v neki kavarni. Ker je bilo njuno življenje vsled gnotnih razmer zelo težko, se je mati odločila poslati sina k mizarju Miloševiću, da se nauči mizarstva. 9. pr. m. je odšla skrbna mati na Moravo, da opere sinovo perilo, ker bi moral sin drugi dan nastopiti pri Miloševiću službo. V bližini ni bilo žive duše in zato nihče ne ve, kako je Marija padla v vodo in utonila. Policijski pisar Živković je takoj prispel na kraj nesreče in sestavil protokol. Nato je odredil, naj utoplenko prepeljejo v oblastno bolnico, kjer bi se drugi dan izvršila obdukcija njenega trupla. Drugi dan pa je bila nedelja in zato so obdukcijo preložili na ponedeljek zvečer. Ob določenem času sta prispela v bolnico pisar Živković in mizar Milošević. Koliko pa je bilo njuno začudenje, ko jima je upravnik bolnice Radojevič sporočil, da je bila obdukcija že danes zjutraj. Pisarju se je zdel ta odgovor sumljiv in zato je takoj obvestil svojega šefa. S tem naj bi bila zadeva rešena, toda istega dne ob 10. zvečer se je vrnil sin pokojne Žigiceve k svojemu gospodarju ter mu ves razburjen povedal, da so prejšno noč psi razgrajali in požrli truplo njegove matere. Čim je deček končal svojo strašno izpoved, sta hitela oba k pisarju Živkoviću, nato pa vsi trije k upravniku bolnice, kjer so zahtevali truplo utoplenke. Zdravnik jim ni dovolil, da si ogledajo truplo, pač pa je priznal, da je bilo po krivdi čuvarja mrtvačnice prejšno noč razgrazeno. Obljubil je, da hoče paznika kaznovati.

Pisar ni vedel, kaj mu je poleti in zato je prošil predstojnika oblasti navodil. Obenem je takoj odredil, da trupla ne smejo pokopati, dokler ne dovolijo oblasti. Že drugič se je zdelo, da je zadeva končana, toda naenkrat je prihitel od nekd sin ponesrečene matere, ki ga je ta dogodek tako pretresel, da ni vedel, kje se ga drži glava. Telo njegove matere so bolničarji naglo odnesli na pokopališče, kamor sta hitela tudi mizar Milošević in mladi Dušan, ker nista imela več časa obvestiti pisarja Živkoviča. Grob je bil nov in globlji, nego običajno, krsta, ki je bila dobro zabita z dolgimi žebli, je ležala na sveži zemlji. Milošević je poklical dve priči, da bi bili navzoči, ko odpre krsto. Ko je dvignil pokrov, so vsi prisotni v nepopisnem strahu odstopili. V krsti ni bilo trupla nego samo bel oglo dan človeški okostnjak, na katerem je visel tu in tam še kosček mišičevja. Celotno staremu grobarju, ki ne pozna strahu, je padla lopata iz rok. V tem je prispel pisar Živković, in ko so ugotovili, v kakšnem stanju je truplo, so spustili krsto v zemljo.

Tisti hip, ko so hoteli zasuti jamo, so prispeli upravnikovi uslužbenci z zahtevu, naj se truplo takoj prepelje nazaj v bolnico. Pisar se tej zahtevi ni uklonil. Nazaj grede so obvestili o strašnem dogodku tajnika glavarstva, ki je takoj odredil komisijo treh nezainteresiranih zdravnikov. Truplo so še isti dan odkopali in pregledali. Na temelju protokola in izjave treh prič je glavarstvo uvedlo proti upravniku bolnice kazensko postopanje.

Svečana otvoritev gozdarske razstave v Tolminu

se je vršila v nedelju 17. avgusta navzočnosti zastopnikov rimske vlade, goriskega senatorja Bombiga ter poslancev in županov raznih občin videmske pokrajine. Ker so razstavo uredili Italijani, ima privedel seveda neslovanski značaj, dasi so razstavljeni produkti izključno slovenske dežele.

V dolinah groze.

Ločnica.

Nedelja. Od pustega neba prši bilo bolj, da me je odnesla sabo. v finih kapljah, ko se ustavim na nego da me je pustila za pričo? razpokam mostu v Medvodah. — Kje je moj vrt in njivica, kje Umazana Sora pranaša se zmerom naj iščem živino? — Sam sem jokose lesa in druge šare. Blatne in kal z njim. S katero besedo bi ga poležane vrbe kažejo sled strasne mogel potolažiti? Z besedo o "pod-poplave. Ob pregraji, ki gre po sredi mostu, stoji gruča mož in nevanjo? Mimo so drli ljudje, se pokdo pripoveduje o strahotah v blišlušati ga niso utegnili. Gola raznjji Ločnici. "Rečem vam, to je dovednost jih je gnala dalje, site bil sodni dan. Človek si ni ni mogel verovati predstavlja itake grozote. Ko-maj da morete verjeti lastnim o-čem..."

Kljub naraščajočemu pršenju bi ne mogli dolge mesece pripraviti sem skočil na kolo in zdiral po razprani cesti proti Sori. Ustavil sem se na kraju, kjer je bil po-prej most, ki se mi je zdel včasih prevelik za neznan potač, žu-boreč med grmovjem in izgublja-čim se med poljem in skupinam jevelj. Zdal sem našel tu globoko razoran kotanj, vsenaokoli bla-to, kamenje in grmade naplavljene, voda pa je drla za nad bregom in jo je samo od stra-drevjem v novoizbrani strugi, jez-na in kalna. Stopil sem čez zasliho hrva in krenil proti vasi, kolikor jo je še mogoče iz blata in druge naplave. Za neko hišo so se trudi-li ljudje s poginjenjo kravo, da se okoristijo vsaj s kožo. Nepriznani duh razkrajajočega se mesa me je gnal dalje. Videl sem, da mi bo kolo samo v napoto, zato sem ga spravil v hiši, ki je stala dosti vi-soko nad bregom, da je furija e-lementa ni mogla doseči.

"Glejte, tja je prineslo konja," mi je kazal prepal in blaten člo-vek v gruči dreves, kjer je stala suto živino, ženo in otroka so po-med debeli ogromna barikada. Z vr-ha so štrleli uhlji korojske glave, ki je bila še iskala zraka in re-šitve, ko so bili že udje in životi krepko stisnjeni v težko navlako. Nekaj korakov dalje je odtrgalo cesto, da sem se s težavo prebil mimo nekdanjega, v blato zakopa-nega mlina. Vstale so se zmerom naključne otelo življenje. Koj zra-strajneje slike besnega čemena.

Hiša, pri kateri sem počival pred par tedni, ko sem se vrčal z Gr-made, je stala zdaj kakor sredi pušave. Kam je odneslo košato drevje, ki me je takrat hladilo s svojo senco? Kje je zdaj tista meh-ka travica, ki je čakala, da dozori v sočno otavo? Samo kamenje, bogve odkod nanešeno. Prevrnjene in razbit vogal poslopja, ki so ga za silo podprli, da se ni pogreznu-la še streha.

Ljudje prihajajo po stezi s hi-ša, ki mu je vodo odtrgala vnožje in cesto ob njem. Visokim gabrom je zmanjkalo tal in jih tresčilo v novo strugo, ki jim je prekrila vr-hove s plenom valov, kotamo se med koreninami po razmočeni ilov-ci, ker drugod ni mogoče. Drug dru-gemu smo napoti, ker je treba iz-birati stopinje, da se noge ne po-greznijo do kolen in da ne omah-neš pod plaz. Cele procesije so se nakopile na tem kraju in čajo na preho. Krohočejo se nekemu košarju, ki je že do vratu bla-ten in ne more s svojim breme-nom ne naprej ne nazaj. Neslani dovtipi padajo nanj in bolj ko kdaj prej vidim, da je človek naj-ostudnejša bestija, ki išče višek naslade v škodoželjnosti. Neka frkija se jezi, da se ji bodo pokva-rili lakasti šolmi. Kaj jo briga gro-za in beda, ki zijata vsenaokoli iz te žalostne grape! Ona je prišla po svojo perversno senzacijo in vi-di škodo samo ne svojih šolnih.

Čez desetero strug mi priskoči naproti tršat, blaten in premočen stare, ki sem ga bil pozdravil pred njegovo napol porušeno bajto. Ustnie so mu posinile, oči zbe-gane, ko se kamenu smililo. Ali vsaj dobra in groza. V pretgranih, skoro za-dušenih besedah mi pripoveduje, kako je trpel in stradal v daljnih misel, da so vendar še ljudje, ki westfalskih rudniših, da si je pri-poznamo sočutje in jim joka sree hranil za to bajto. "Saj se ne smem ozreti tja!" se mu utrne grenka solza. "Otroci so mi pomrli in zdaj sem se ob to poslednje ve-selje, ki mi je ostalo v uteho... Ali je Bog," se ozre z uničenim pogle-dam proti nebu, kakor prepričan o sili krivice, "ali je Bog mogo-l dopustiti, da me je oplazila še ta šiba? — Ali si mislite to noč, ki bi dem komitov je bilo njetih.

Vilko Mazi.

Bitka kmetov s komiti.

Iz Štipa prihaja poročilo, da je tristo seljakov napadlo bolgarsko komitsko četo. V boju so bili ubiti štirje seljaki in trije komiti. Se-dem komitov je bilo njetih.

PORAZENI ROKOBOREC

Slika nam kaže Jack Bloomfielda v trenutku, ko ga je porazil Tommy Gibbons.

Priznanica.

(Iz francosčine.)

"Gospod Lemercier doma!" vano roko Helios pod bradico: — "Koga naj mu javim, prosim?" "Tak tisto je bilo od vas... tak "Javite: Heliose de Montferrat tako... da človek tako pozabi!"

in mu povejte, da imam v najemu Veste kaj, gospodična, da me bo prvo nadstropje njegove hiše v ulici de Madeleine."

"Mala služkinja je odšla in go-spica Heliose si odpihne prašek z zelene obleke, ki se natesno opri-jemlje njenih okroglih udov.

Za malo časa jo odvede služki-nja v sobo gospoda Lemerciera.

Nekdanji trgovec z deželniimi pridelki Marcel Lemercier je za-valjen možakar z očali, in preko stekel pazno motri elegantno pos-tavo vstopivše mlade dame.

"Milostiva želite?" vpraša hla-dno.

Heliose, ki ga je takoj občila z ognjem svojih velikih, žarečih oči, pravi očitate:

"Gospod, vi ste me tožili! In za-to sem prišla, da izvem, zakaj."

Gospod Lemercier vtakne ne-preveč spoštljivo roki v hlačne že-pe in meni:

"Ker mi niste stanovanja pla-čali za preteklega četrta leta... Ze-lo enostavna zadeva, bi človek re-kel!"

Heliose se mu približa:

"Da nisem plačala pravite?"

"Da niste..."

"A kako morete to reči?"

"Na, ker pač denarja nisem prejel od vas!"

Heliose stopi še bliže in se nas-mehne; gospod Lemercier se sko-rajda začne potiti, četudi je zma-jzgodnja pomlad in deževno, me-gleno vreme.

"Vi ste oče, gospod Lemercier?" ga vpraša in mu nalahko položi svojo fino roko na ramo.

Gospod Lemercier je malo ne-miren, pošili k vratom, kjer nje-gova soproga gotovo prisluškava, pa se nič ne potrudi otresti se nežnih prstkov.

"M-da, zakaj?" vpraša in je malo zmeden.

"Sina imate?" ga bara Heliose dalje.

"Seveda, a čemu sprašujete?"

"Nekaj nad šestnajst let mu bo?" inkvirira Heliose nemoteno dalje.

"Res je, ali?"

"Hugo Alphonse mu je ime?"

"Da, da..." kima Lemercier.

"Čeden, fletkan fantek je, v vojaško šolo v St. Cyr hoči!"

"Ali počemu vse to?" Gospodu Lemercieru je temno: "Kaj imate z mojim fantom?"

"Kaj imam? O, nič... Malen-kost; preteklo nedeljo dopoldne je bil pri meni in pri tej priložnosti sem mu — stanovanje plačala!"

Mislila sem, da ste ga vi poslali, gospod Lemercier!"

Gospod Lemercier stopi za ko-rak nazaj:

"To ne mogoče! To kar ne mo-re biti mogoče!"

"Evo vam priznanice! Prepri-čajte se, prosim, da je pristna. Kaj ni tega pisal vaš sin?"

Gospod Lemercier buhi v priz-nanico, buhi v Heliose. Pozna se mu da mu vzhaja nekaj v možganih.

"Čajte no... zadnjo nedeljo... kot je toliko vplačil. Da bi Hugo... seveda, sedaj pa vem natančno: Hugo je prišel in je prinesel de-nar. Tak tisto je bilo od vas..."

Gospod Lemercier poseže s svo-jo pitavo, v demante in slato vko-

APARTMENT DVEH SOB

se odda posameznikom ali paru v zelo mirni hiši. Vprašajte v pi-sarni 403 East 5th St., New York, N. Y.

(6x 6.—12.)

Anekdote.

Ruski general Suvarov je bil V nekem javnem društvu so na-nenavadno strog sam s seboj. Že birali za uboge. Dama ki je nabira-od šestih popoldne je šel spat in la, je pomolila krožnik tudi ve-je vstajal navadno ob dveh zju-bikemu bogatašu, ki je bil znan traj; potem se je kopal v mrzi skupuh. "Nimam nič!", pravi vodi. Obedoval je ob osmih in nje-jezno starec in zamahne z roko. gov zajutrek ter obed sta bila ja-Dama pa ga ni hotela razumeti in ko kratka. Nihče se ni želel biti mu je še mola krožnik ter rekla povabljen pri njem. Vendar pa je maivno: "Vzemite, le vzemite si moral biti eden njegovih adjutan-tov vedno navzoč ter mu moral

pregovodati jesti, ako je hotel Suvarov jesti več kot običajno. "In na čigavo povelje se mi to pre-poveduje," je vprašal razmišlje-ni general. "Na povelje maršala Suvarova," je bil vedno odgovor. Suvarov je vstal in dejal: "Temu povelju moram biti pokoren" in je šel na delo.

Angleški minister lord North je na stara leta oslepel. V Bathu se je po naključju srečal s tudi o-slepelim Colonelom Barrom, ki je bil njegov največji politični nas-protnik. North ga je prijazno o-govoril: "Colonel, midva sva imela včasih prav žive debate, ampak prepričan sem, da je malo ljudi na ček in je potoval po Grčiji. Truden sede na zemljo in opazi kraj sebe malo rastlinico. Zelo lepa se mu je zdelala in vzel jo je seboj na pot.

Said Bargaš, zanzibarski suitan, je bil velik oboževatelj žensk. Ko je bil nekoč povabljen k angleški mu rezidentu, je bilo tam več našel na potu. A rastlinica je evropskih dam, katere je prijaz-ni sultan obdarjeval z bombami. Eni dami pa je dal mnogo več bombo-nov nego ostalim. Počasčena An-premala in zato jo je presadil v gležnjaja ga je vprašala po tolma-ču, odkod ji toliko odlikovanje. In prišel domov, se je veselil, da je to več bonbonov, ker ma še enkrat tako velika usta kot njene tova-

in se razvila v lepo vinsko trio rišice."

ter rodila žejnim ljudem sladkega

vina. — Toda, čudo božje, posledice teh treh kosti so še dandanes vidijo pri ljudeh: če ga malo pi-jejo, pojo kakor ptici, če ga srka-jo nekoliko več, so močni kakor levi, če ga pa še naprej vase vliva-jo, pa postanejo podobni — osli.

"Priatelj, ti imaš z nevesto pre-velike stroške. Mesto diamantov bi ja prav lahko kupil cvetice in bonbonov." "To bi bilo predra-go. Cvetice bi ovenele, bonboni bi pojedla, — diamante bom pa po poroki zopet zastavil."

V ogrski vasi je bil žida Abra-ham ukraden velik bakren kotel. Dočim je žid zaman povpraševal po kotlu, ni bil cigan Peti v nič manjši zadregi. Kotel je bil pre-velik, da bi kuhali v njem, nesi-ga na trg pa tudi ni kazalo, ker bi ga vsakdo spoznal. Tako se je ci-gan odločil, kakor se noben tat ne, da vrne pomoči naštrivaj židu kotel. Pa se predno izvrši to kre-postno delo, ga sreča popoldan žid Abraham: "E, čuj, Peti, kotel, moj veliki bakreni kotel mi je u-kraden."

"Nič hudega, nazaj ga dobiš, boš videl; kaj neki bo ubogi tat počel s tako velikim kotlom: prodati ga ne more, ker je vsakomur znar, sam ga pa tudi ne more rabiti, ker je prevelik. Nazaj ti ga prinese, boš videl!"

"Malo pamet imaš, cigo! Zviti tat ga bo v kose razbil, kose v vrečo pobral in jih na trgu kot baker prodal," se odreže in reče: "Cigan pri teh besedah zaikre oči, prime sočutno žida za roko in mu reče: "Ubogi Abraham, potam pa res ne boš več videl svojega kot."

"GLAS NARODA", THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

Sprejeli smo sledeče knjige ter jih prodajamo po znižani ceni.

Nova velika arabska sanjska knjiga. — Vsebuje 300 strani	1.50
Nova velika sanjska knjiga	.90
Sanjska knjiga, srednja	.35
Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod	.70
Kako postanemo stari? Vodilo po katerem se doseže najvišja starost	.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	.75
Spretna kuharica. Nova velika kuharska knjiga. Navodila, kako se kuhajo dobra in okusna jedila. Trdo vezana	1.45
Slovensko-angleška slovnica. — Vsebuje slovnico, slovensko-angleški slovar in kako se postane ameriški državljani. Trdo v platno vezana	1.50
Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja. — 1. in 2. zvezek	1.—
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka, od 1914 — 1918.	1.25
Robinson, povest	.65
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman	.80
Rinaldo Rinaldini	.50
Sveta Genovefa	.50
Predtržnica. Prežern in drugi svetniki v gramofonu ..	.25
Čarovnica starega gradu	.25
Hitri računar ali Praktični računar	.75
Slovenska kuharica, (Kalinšek). Z mnogimi slikami v besedilu, vsebuje 668 strani, trdo v platno vezano ..	5.—
Amerika in Amerikanci. Popis slovenskih naselbin v Ameriki. Trdo v platno vezano	3.—
Narodni sklad za klavir. Zbirka slovenskih narodnih pesmi	.90
Pesmarica Glasbene Matice. Zbori za štiri moške gla-sove. Vsebuje 103 najboljših slovenskih pesmi ...	2.50

(K naročilu priložite pokritje v znamkah ali M. O.)

Knjige Vam pošljemo poštne prosto.

Slovenic Publishing Company

62 Cortlandt Street : : : New York, N. Y.

MORSKI JASTREB.

Epikal Rafael Sabatini. — Za G. N. priredil G. P.

62

(Nadaljevanje.)

— O tem sem že razmišljal, a to je riziko, katerega moramo prevzeti. Če ne bova zmagala, potem...

— Imam bodalec, — je vzklila neustrašeno.

— In zame bo pripravljena vrv ali pa ostrina meča, — je odvrnil. — Bodi mirna. — Prihajajo.

Po stopnjicah pa je prihitel Ali. Ves vznemirjen je planil na teraso.

— Gospod moj, — je vzklila. — Asad je prišel z oboroženim spremstvom.

— Nič se ni treba bati, — je odvrnil Sakr-el-Bar, ki je skušal potolažiti strahove. — Vse bo dobro.

V istem trenutku je planil na teraso Asad sam. Kot furija je prišel v spremstvu oboroženih janičarjev ter stopil pred svojega poročnika.

Sakr-el-Bar je stal pred njim s prepreženimi rokama.

— Vrnili sem se, — je rekel Asad, — da se poslužim sile, kjer ni dobrota uspeha. Prosim Alaha, da si prišel medtem do drugih razorov.

— Res je, gospod moj, — je odvrnil Sakr-el-Bar.

— Hvala Njemu, — je rekel Asad z veselim povdankom. — Potem daj deklico sem.

Izgnil je obe roki.

Sakr-el-Bar pa je stopil nazaj, prijel Rozamundo za roko ter stopil naprej. Nato pa je izpregovoril usodopolne besede.

— V imenu Alaha, Vsesvetega in Vsevidnega, v tvoji navzočnosti in navzočnosti pri, vzamem to žensko za svojo ženo, soglasno s sveto postavo proroka in Alaha, Vseusmiljenega in Vsevednega.

Besede so bile izgovorjene in stvar je bila opravljena, še predno je spoznal Asad namen korzarja. Izvil se mu je vzklil presenečenja. Nato pa se mu je lice pordečilo in oči so pričele blesteti.

Sakr-el-Bar, hladen in neustrašovan, pa je vzel šerpo, katero je nosila Rozamunda krog ramen ter pokrila z njo njeno glavo.

— Naj usadne vsakemu roka, ki bi proti sveti postavi našega proroka Mohameda razkril to lice in Alah naj blagoslovi to zvezo ter vrže v globoine džehene vsakega, ki bi skušal razdreti vez, sklenjeno pred Vsevidnim.

To je bilo strašno, preveč strašno celo za Asada. Za njim so stali njegovi janičarji kot lovski psi, čakajoč na njegovo povelje. Nikako povelje pa ni prišlo. Asad je stal na mestu, težko dihač in v njegovih prsih je divjala bitka med strastjo in dolžnostjo. Ko se je tako obotavljal, se je poslužil Sakr-el-Bar njegove pobožnosti, da ostane zmagalec dneva.

— Sedaj boš razumel, zakaj ti je nisem hotel izročiti, moglo bi Asad, — je rekel. — Saj si mi pogosto in po pravici očital brezčestvo ter me spomnil, da ni to prijetno v očeh Alaha in da je nevedno mohamedanec. Konečno mi je prorok poslal deklico, katero lahko vzamem za ženo.

Asad je sklonil glavo.

— Kar je pisano, je pisano, — je rekel. Nato pa je dvignil roki.

— Alah je vseveden, — je rekel. — Naj se zgodi njegova volja.

— Amen, — je odvrnil Sakr-el-Bar slovesno in vroča molitev se je dvigala iz njegove duše proti že davno pozabljenemu Bogu mladosti.

Štirinajsto poglavje.

ZNAMENJE.

Izza svojega zamreženega okna ter še vedno brez sape radi nagle hoje je bila Fenzile priča prvega jezega povratka paše iz hiše Sakr-el-Bara.

Čula ga je klicati ter klicati Abdul Moktarja, poveljnika njegovih janičarjev in videla je tudi kratek pregled več kot ducata mož, ki so odšli urno z Asadom na čelu. Ni vedela, ali naj se smeje ali joka.

— Storjeno je, — je vzklila Marzak z navdušenjem. — Oni pes se mu je ustavljal ter se na ta način uničil. Današnji večer bo videl konec Sakr-el-Bara. — Nato pa je dostavil: — Hvala Alahu!

Fenzile pa ni ničesar odgovorila. Res, Sakr-el-Bara pe bilo treba uničiti in sicer z mečem, ki ga je skovala ona sama. Ali pa ni bilo mogoče, da bo udarec, s katerim ga je hotela podreti na tla, padel tudi nanjo? To je bilo vprašanje, na katero je tedaj iskala odgovora. Kljub vsej svoji poželjivosti, da uniči neljubega ji korzarja, je bila toliko previdna, da je vzela v poštev tudi posledice, tikačajoče se nje same. Ni prešla neizogibne okoliščine, da se bo Asad sam postalil one frankovske deklina. Nekaj časa pa se ji je zdelo, da ni ta cena previsoka za odstranjenje Sakr-el-Bara, ki je oviral po njenih misli napredek njenega lastnega sina, — kajti koncem konca je bila tudi Fenzile mati, zmožna samopotrjvalnosti. Potolažila se je vsled tega z mislijo, da ji ne bo več tako bistveno potreben upliv, če bi bil odstranjen Sakr-el-Bar, o katerem je bila prepričana, da je prišel izginjati ter bi popolnoma izginil, če bi prišla v harem paše nova favorita. Vse ostalo je ni desti brigalo. Bila pa je nemirna in navdajala so jo nasprotujoča si čustva. Njen oprijem na vse njene želje je bil premajhen, da bi jih ob istem času obsegla. Ko se je veselila čnega svojega uspeha, je obžalovala izjalovljenje drugega. V splošnem pa je bila prepričana, da zmaguje v igri.

V tem stanju duha je čakala ter se ni brigala za čebljanje svojega mladca, ki se je malo brigal za to, kaj doleti njegovo mater v namenu, da spravi s poti sovraženega tekmeča. Za njega vsaj ni bilo ničesar drugega kot dobiček v tej igri. Popolnoma omalovaljeval je čustva svoje matere.

Oba sta bila tudi priči povratka Asada. Videla sta janičarje, ki s prikorkali na dvorišču in pašo samega, ki je šel počasi, skoro nevarno, s sklonjeno glavo in rokama na hrbtu. Čakala sta, da vidi ta tudi sužnje, ki so šli, da prinesejo deklico. Čakala pa sta zaman, nemirna in v negotovosti.

Slisala sta ostro glas Asada, ko je odpustil svoje služabnike in ropot vrat, ki so se zaprla. Nato pa sta videla pašo, ko je šel preko dvorišča, ves zamišljen.

Kaj se je zgodilo? Ali je ubil oba? Ali se je deklica tako upirala, da je izgubil potrpljenje ter uničil oba?

Tako se je vpraševala Fenzile, ki ni niti za trenutek dvomila, da je Sakr-el-Bar mrtev. Radi tega je domnevala, da mora biti stvar taka kot si je mislila.

(Dolje prihodnja.)

Izpred sodišča.

Marcel Žorga oproščen.

Marcel Žorga, železniški strojevodja v poklju, je hud komunist. V razpravno dvorano pride v častnem spremstvu žandarja z nasajenim bajonetom. Tožen je, da se je pregrešil zoper člen 1. zakonika o zaščiti miru in reda. Dne 1. junija je imel namreč na shodu Neodvisne delavske stranke v Delavskem domu nad vse temperamentalno napadal vlado, radikalno, srbijansko vlado in parlament, v katerem ni gubenega zastopnika delavstva. Vlada in parlament kršita ustavo, — meni, — in pri nas se v ponovljeni obliki izvaja zloglasni § 14 avstrijske ustave. Reakcija je na pohodu. Treba ho ustanoviti delavske obrambne čete. Delavci odobrujejo vstop Radice v tretjo internacijo. Živel tretja internacija, živel kmetko-delavski blok! — Tako korajžno je govoril Žorga glasom obtožnice. — Sel je pa še dalje. Primerjal je naše razmere z razmerami v drugih državah in prišel je do zaključka, da so na primer na Grškem odpravili monarhijo, v Rumuniji kažejo eksplozivne mumijskih skladišč smernice gibanja svetovne politike itd.

Kljub vsemu se mož še danes ne čuti krivega. Govoril je pač v tem smislu, vendar manjka precej besedila in vsled tega manjka jedro....

Vsled tega zagovora ga vpraša predsednik od točke do točke, če je govoril in mislil tako in ne drugače.

Obdolženec ima za vsako inkriminirano frazo varijacijo: Cisto drug smisel je bil....

En primer: Nisem rekel, da je treba spričo dejstva, da je reakcija na pohodu, da ustanovimo delavske obrambne čete. Rekel sem: Kar imajo orjunci in fašisti, tega tudi nam vlada ne bo mogla odreči. Predložimo pravila in videlo se bo, če smo pred zakonom vsi enaki ali ne.... Drug primer: Nisem rekel, da odobravam Radicev pristop k tretji internaciji, rekel sem, da se bo šele pokazalo, če bo ljudstvo odobravalo njegov pristop ali ne. Tretji primer: Nisem zaklical: Živela rdeča delavska internacija! Zaklical sem: Živela kmetko-delavska internacija! To pa ni nič hudega. Kar je dovoljeno poslanecem in časopisom, je dovoljeno tudi meni. Brez kazni so ostali taki klici, ki so jih zagrešili poslanci in časopisi. Sicer pa tudi Radicev pristop natančno razločuje med rdečo delavsko internacijo in kmetko-delavsko internacijo. On je pristal in zagovornik poslednje in ne prve.... Četrty primer: Nikakor nisem imel namena hujskati, hotel sem se samo od sodrugin posloviti. Dejal sem: Razslavljam se od vas, zakaj od razrednega sodišča v Mariboru — "razrednega" sem rekel in ne "kapitalističnega", kakor se mi očita — sem na podlagi krivične ovadbe obsojen na 6 tednov zapora. Pa ne strašite se: Brez žrtve se ne doseže ničesar.

Obtožence, ki ima — mimogrede omenjeno — seveda tudi orientiranega zagovornika, konča z besedami: "Jest vem, kaj je ta zakon.... Osnov b' biv, če b' šov zdej, k' sem na šest mesecev obsojen, tko govort."

Predsednik replicira: "Da, čovek bi mislil tako!"

Priča policijski konceptist Staniko Kos, ki je prisostvoval zborovanju v službeni lastnosti, izpove v bistvu v smislu obtožnice. Izjavi pa na tozadevno vprašanje predsednika, da ni imel utisa, da hoče obdolženec delati komunistično propagando, temveč, da je bil njegov namen samo ta, da se poslovi od svojih sodrugov in da je v tem smislu pojmovati njegov govor.

Nato je bilo zaslišanih še nekaj prič, nakar je bila razglašena oprostilna razsodba.

78leten starček zaradi razsajanja orožnikov kaznovan po §-u 104 s. k. z.

78 let je Jurij Jančar že na svetu. Ves ta čas je živel pošteno in nikdar se ni prišel z oblastjo na-

vsakriž. Sedaj pa sedi naposled vendar enkrat na zatožni klopi: Orožnike je razžalil, in to je huda pregrha, posebno odkar imamo znani § 104 s. k. z., ki nas je, kakor vsak jurist ve, potisnil za 60 let nazaj in ki statuta za take malenkosti kazni od enega meseca do dveh let.

Jurij Jančar, rojen leta 1846., vdovec, užitar, stanujoč na Samoti pri Gabrjih, je obdolžen, da je rekel, ob priliki neke orožniške preiskave, orožniku Ivanu Kušterju: "Orožniki itak niste za nobeno korist; poštele ljudi fiksirate! — Ampak za lumpe se rajši brigajte, ko jih je toliko!"

Predsednik: "Ali ste res tako rekli?"

Obdolženec: "I kajpk!"

Predsednik: "In zakaj ste tako rekli?"

Obdolženec: "Trikrat so me okradli. Pa nkol ni blo nč. Žendari niso nkol nobenga najdl. Pa fante so tko fiksiral. Kar puše so im nastavlal! Zato sm reku! Jezn sm biv!"

Predsednik: "Pa ste bili mogoče tudi malo pijani?"

Obdolženec: "O, tist pa že ne. Jezn sm biv, pa mal zmešan, kokr sm večkrat, k' sm star."

S tem je bil zagovor končan in obdolženec je odšel od palice opet od zelene mize ter sedel na klop za priče, rekoč: "Oh, tko starga človeka tko martrajo za eno besedo!"

Sodba: Kriv pregreška po §-u 104 s. k. z.: kazen 50 Din globe, v slučaju neizpolnitosti 24 ur zapora.

Obdolženec: "Koko bo?"

Predsednik: "50 dinarjev kazni boste plačali in pa 50 dinarjev takse."

Obdolženec: "A — družga ne bo nč?"

Predsednik: "Ali bi bili rajši zaprti?"

Obdolženec: "O, tistga pa ne. Še nism biv nkol. Bom pa še raj plačov, če more tko bit."

§ 104 s. k. z.

Josip Jeršin, po poklicu sluga, dobrega slovesa, dosedaj nekažnovan, je obdolžen, da je razžalil intervencije policijskega stražnika Lojzeta Coljo z besedami: "Vi ste neumen". Obtožba pravi, da je naletel stražnik na gručo pripravljajočih se ljudi, med katerimi se je nahajal tudi obdolženec Jeršin, ki je brez vsakega povoda stopil k njemu ter ga razžalil z besedami: "Vi ste neumen!"

Zagovor: "Bil sem popolnoma pijan. Zavedel sem se šele takrat, ko me je stražnik zapisal."

Predsednik: "Koliko ste spili?"

Obdolženec: "Ne vem. Samo to vem, da smo ga pili tri vrste."

Priča stražnik Colja: "Pred kavarno Vospersnik sem čul kričanje. Šel sem tja in obdolženec je pristopil k meni ter me brez vsakega vzroka razžalil z besedami: Vi ste neumen!"

Predsednik: "Obdolženec pravi, da je bil do nezvesti pijan."

Priča: "Pijan je bil res, toda do nezvesti ne. Govoril je popolnoma pametno in tudi opotekal se ni."

Eden izmed votantov: "Pa kaj je rekel, ko ste ga zapisali?"

Priča: "Vprašal me je, zakaj ga zapisujem. Ko sem mu vzrok pojasnil, se je izgovarjal, da o tem ničesar ne ve."

Obdolženec: "Gospod predsednik, jaz sem bil tako pijan, da sem preje v gostilni zaspal."

Predsednik: "A, tako spali ste? No, potem ste se pa vsaj malo prespali?"

Sodba: Kriv pregreška po §-u 104 s. k. z. kaz. zak. in se obsodi na 50 dinarjev globe, v slučaju neizpolnitosti en dan zapora.

§ 152 k. z.: Posledice prepira.

Franc Plestenjak p. d. Pelanov iz Črnega vrha nad Polhovim gradcem in Lenart Krmelj sta bila doba prijatelja. Dne 29. maja pa sta se začela v pijanosti prepirati, kdo da je močnejši. Ker atletske vaje niso doprinesle zadovoljivega in prepričevalnega dokaza, je priložil Krmelj Plestenjaku zaščitno, ki jo je slednji kvitiral s tem, da

je dal nasprotniku osem sunkov z nožem, in sicer po rokah, prsih, ramah in po glavi. Posebno hudih posledic te poškodbe ravno niso imele, vendar so zadostovale za uporabo §-a 152 kaz. zak. Za vseh osem poškodb zahteva Krmelj samo 2000 K (500 Din) odškodnine. Franc Plestenjak je dobil 5 tednov ječe, poostrene z 1 postom, 1 temni in 1 trdim ležiščem ter ima plačati Krmelju zahtevanih 2000 kron odškodnine.

Dragocena skrinja.

Cela Moskva išče zaklade pri starinarjih. Rodbinski očetje se kregajo, ker kupijo ženske vsako ropotijo: stare slike, katerim preiskujejo okvire in zaboje, katerim izbijajo dno. Vzrok temu početju je sledeči dogodek:

Pred kratkim je hotela neka branjevka omožiti hčerko. Po dobri stari navadi je šla k starinarju po veliko skrinjo za balo. Starika je našla zaželeni predmet. A starinar slučajno ni bil navzoč v trgovini. Zmenila se je torej s pomočnikom in odpeljala skrinjo na vozičku domov. Kupčija ni bila draga, ker je bila skrinja zelo stara in popolnoma pokrita z drugo šaro. Mati je gledala samo na velikost predmeta, kar tvori skrinja glavni kos pohištva ruske neveste in služi za dokaz njene premožnosti.

Nista pa minili niti dve uri, ko je prišel k starki blede in razburjen starinar ter jo kleče prosil, naj mu vrne skrinjo, češ, da mu je to drag spomin po stari materi. Branjevka je takoj razumela, da pri tem lahko kaj zasluži in je po dolgem barantanju končno odstopila "Nočeto barko" "za bojno vozilo pet tisoč zlatih rubljev".

Razven tega se je obvezal starinar razodeti svojo skrivnost. Dan se je že nagibal proti večeru. Skrinjo so peljali na stanovanje lastnika. Ta je odvil v navzočnosti dveh priči štiri velike vijake na dnu skrinje, porinil je ven dva lesena žebila. Tako se je pokazal "blagoslov stare matere" — štiri težki zaviti starih cekinov in debeli svežnji bankoveev. Starinar je namreč imel v skrinji vse svoje premoženje in ga je dobro obvaroval pred radovednostjo boljše, ki so šestkrat pretreli imetje trgovcev v dobi vojne komunizma pred l. 1921. Zdaj si bo pač moral revz izmisliti novo skrivališče, ker ve cela Moskva za skrivnost "blagoslova stare mamee".

ODKOD IZVIRA KUMARA?

Kot buče in melone, kojih sadeži spadajo med velike rastlinstva, prihaja tudi navadna kumara iz Azije. Vsi ti sadeži so še sedaj najbolj priljubljena jed južnih in predvsem orientalskih narodov. Iz Carigrada so prišle kumare Slovanom. Še danes so kumare pripravljene na različni način, najbolj priljubljena jed Rusov. Težko si je misliti Bosa, ki bi mogel živeti brez kumarie. Naj-

Pri vsaki priliki —

če Vam je treba poslati v staro domovino bodisi v Dolarjih, Dinarjih ali Lirah, —

če potrebujete nasvete za potovanje v domovino in nazaj v Ameriko, —

če hočete rešiti kako zadevo v starem kraju, uložiti ali dvigniti denar, ali —

če se odločite Vaše prihranke tukaj obrestonosno naložiti, bodite svesti, da Vas bo domača Banka in ljudje, kateri poznajo Vaše potrebe bolje poslužili, kakor stranski; iz tega lahko posnamete, da se zamorete v vseh takih prilikah zaupno obrniti na —

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

10. septembra:
Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg
Conte Rosso, Genoa.
11. septembra:
Lapland, Cherbourg; Luetsow, Cherbourg in Bremen; Minnekahda, Cherbourg.
12. septembra:
Olympic, Cherbourg; America, Cherbourg in Bremen; Suffren, Havre
Deutschland, Cherbourg in Hamburg
Ryndam, Boulogne; Colombo, Genoa.
13. septembra:
Relliance, Cherbourg; Sierra Ventana
Bremen.
17. septembra:
Aquitania, Cherbourg; France, Havre
18. septembra:
Mongolia, Cherbourg; Wuerttemberg
Cherbourg in Hamburg.
19. septembra:
Giulio Cesare, Genoa.
20. septembra:
Homerie, Cherbourg; Columbus, Cherbourg in Bremen; Cleveland, Cherbourg in Hamburg; Orbita, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne.
21. septembra:
Pittsburgh, Cherbourg; York, Cherbourg in Bremen.
24. septembra:
Berengaria, Cherbourg; Chicago, Havre; Duilio, Genoa.
25. septembra:
Zealand, Cherbourg.
27. septembra:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Mount Clay
Hamburg; Muenchen, Bremen; Volendam, Boulogne; Conte Verde, Genoa.
30. septembra:
Resolute, Hamburg.
1. oktobra:
Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg
2. oktobra:
Thuringia, Cherbourg in Hamburg.

4. oktobra:
Olympic, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg in Bremen; Rochambeau, Havre; Bremen, Cherbourg in Bremen; Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Boulogne.
7. oktobra:
De Grasse, Havre; Arable v Cherbourg in Hamburg.
8. oktobra:
Aquitania, Cherbourg; France v Havre
10. oktobra:
Fres, Wilton, Trst.
11. oktobra:
Homerie, Cherbourg; Republic, Cherbourg in Bremen; Hansa, Cherbourg in Hamburg; Stuttgart, Cherbourg in Bremen; New Amsterdam, Boulogne.
14. oktobra:
Relliance, Cherbourg in Hamburg; America, Genoa.
15. oktobra:
Berengaria, Cherbourg.
16. oktobra:
Minnekahda, Cherbourg in Hamburg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg.
18. oktobra:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Columbus, Cherbourg in Bremen; Deutschland, Cherbourg in Hamburg; Conte Rosso, Genoa.
22. oktobra:
Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg; America, Cherbourg in Bremen.
23. oktobra:
Martha Washington, Trst.
25. oktobra:
Olympic, Cherbourg; Cleveland, Cherbourg in Hamburg; Lancaster, Cherbourg; Muenchen, Cherbourg in Bremen; Rotterdam, Boulogne; Duilio, Genoa, Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.
28. oktobra:
Resolute, Cherbourg in Hamburg.
29. oktobra:
France, Havre; Aquitania, Cherbourg.

POZOR JUGOSLOVANI!
VELIK IZLET V JUGOSLAVIJO S SVETOVNOZNANIM PARNIKOM

"BERENGARIA" 52.226 ton

Odpluje iz New Yorka v sredo, 24. SEPT. ob 3. popold.

(Preko Cherbourga.)
Preživite 6 zabavnih dni na morju in bodite v Jugoslaviji v 8½ dne. Kabinje v tretjem razredu imajo po 2, 4 in 6 postelj. Vsaka kabina je opremljena z vsemi modernimi udobnostmi kot v hotelu. Hrana izborna. Cene zmjerne. Vlada Združenih držav izdaja sedaj dovoljenja, s katerim lahko ostanete v starem kraju leto dni ter zopet vrnete, ne da bi podvrženi kvoti.

VAŽNA NOVICI
JUGOSLOVANSKI KONZULAT JE SEDAJ POBLAŠČEN IZDAJATI POTNE LISTE, VELJAVNE ZA POTOVANJE V JUGOSLAVIJO IN IZ NJE. Izletnike bo osebno spremljal G. S. M. VUKOVIC, uradnik CUNARD ČRTE v New Yorku, ki je izvedenec v pripravljanju izletov. Gospod VUKOVIC bo (osebno) pazil na vse potrebe potnikov ter se bo brigal in skrbel, da bodo imeli izletniki na parniku razen drugih udobnosti tudi zabavo. Za druge informacije glede dovoljenja za povratek in potovanja se obrnite na najbližjega Cunard-ovega agenta v vašem kraju ali pa naravnost na:

Cunard Line

25 Broadway New York, N. Y.

bolj jih ljubi prepojene s slano vodo ter jih zavziva ceo zimo.

Šele v šestnajstem stoletju ali sedemnajstem stoletju so dobili Nemci kumare od Slovanov. Izraz "kisle kumarice" je bil običajen v onih delih Nemčije, v katerih o stanovali Slovani ter je postal šele v zadnjem času splošno znan tudi med Nemci samimi.

Prav vsakdo —

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda".

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V KOROZENIH DRŽAVAH

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKÉ
dobite edino pri:
NAVINEŠK-POTOKAR
331 Grosse St., Conemaugh, Pa.
PISITE PO ČENIK.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh.
Pojasnila, ki vam jih samoreme dati vsled naše dolgoletne izkušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi pripravimo vedno le provizorne par "ta", ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave, ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, amorej tudi nedržavlani dobili dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D.C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prošliti v stari kraj glasom najnovejše odredbe

Kako dobiti svoje iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali svoja iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščeni v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priselencev.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

Upava "Glas Naroda"

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Upava "Glas Naroda"

ADVERTISE in GLAS NARODA